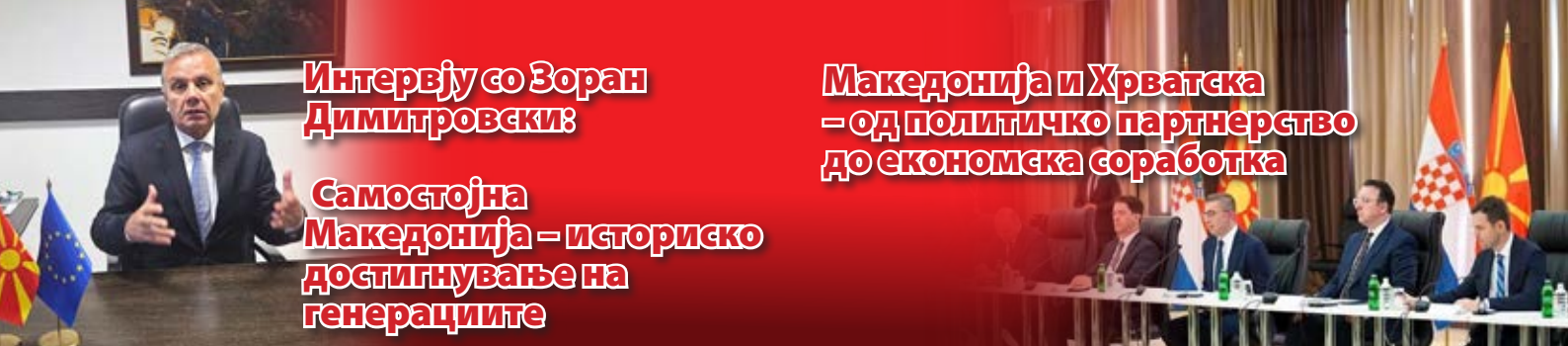

**Интервју со Зоран
Димитровски:**

**Самостојна
Македонија – историско
достигнување на
генерациите**

**Македонија и Хрватска
– од политичко партнерство
до економска соработка**

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XXXIII 2026.

ЈУЛИ – АВГУСТ
SRPANJ – KOLOVOZ

ISSN 1333-7769

**БРОЈ
162**

Илинден во Горски Котар – празник на македонското единство и традиција!

**Одбележани 35 години современа
македонска држава во Загреб**

**Македонскиот филм – мост меѓу
македонската и хрватската култура**

Ferozomal

mikrogranule za izravnu primjenu
dodatak prehrani sa sladilima

okus limuna i šumskog voća
s liposomalnim željezom
i vitaminima C i B₁₂
30 vrećica

Sadrži željezo
koje doprinosi
smanjenju umora
i iscrpljenosti te
normalnoj funkciji
imunološkog
sustava.

ALKALOID

Health above all

GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ

СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА НА
МАКЕДОНЦИТЕ ВО РЕПУБЛИКА
ХРВАТСКА

Главна и одговорна уредничка:
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВСКА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Будем Консалтинг д.о.о.

Превод и лектура: Лидија Георгиева

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Васил Тоциновски

Милена Златеска

Мирјана Мајиќ

Редакција:

Елизабета Петровска – Загреб

Јулијана Младеновска Тешија – Осиек

Христина Грозданоска – Риска

Антонела Галиќ – Задар

Марта Жаја – Сплит

Михаела Златеска – Пула

Ovo je glasilo izrađeno uz finansijsku podršku Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske. Sadržaj ovog glasila u isključivoj je odgovornosti Zajednice Makedonaca u Republici Hrvatskoj i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta Savjeta za nacionalne manjine RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj

Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: zmurh.hr@gmail.com

За издавачот: Илија Христодулов

Печат: „Мпринт“ – Загреб

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete Republike Hrvatske, Sektor informiranja, Ur.broj 389-03-5/2-93-01/343, dana 14.07.1993. godine.

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske, Ur.broj 532-03-1/7-94-01, od 10.05.1994. godine, ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

ЕХО НА ВРЕМЕТО

Агол на уредникот
Urednikov kutak

Корените ги чуваме, иднината ја градиме

Екоја есен носи нов почеток. По летото исполнето со средби, разговори, културни настани и заеднички мигови, повторно се враќаме на секојдневните обврски, но и на новите предизвици што ги носи времето пред нас. Тоа е период кога се сумираат постигнатите резултати, но и кога се раѓаат нови визии и планови.

Изминатите месеци уште еднаш покажаа дека македонската заедница во Република Хрватска живее со полн здив. Деновите на македонската култура, книжевните средби, промоциите на книги, концертите и дружењата беа повеќе од културни настани – тие беа сведоштво дека љубовта кон македонскиот јазик, култура и традиција не познава граници. Токму преку ваквите средби се создаваат пријателства, се зацврстуваат врските меѓу луѓето, се градат мостови меѓу Хрватска и Македонија.

„Македонски глас“ и натаму ќе остане место каде што ќе ги бележиме овие приказни, ќе ги претставиме успехите на нашите членови, ќе го чуваме колективното паметење на македонската заедница во Хрватска. Наша задача не е само да информираме, туку и да поврзуваме и да поттикнуваме нови генерации активно да се вклучат во зачувувањето на својот јазик, култура и идентитет. Со ентузијазам ќе продолжиме да организираме културни програми, литературни средби, издавачки проекти и активности што ќе го збогатуваат животот на нашата заедница.

Во годината кога одбележуваме 35 години од независноста на Република Македонија со особена гордост се потсетуваме на патот што го изоде нашата татковина и на улогата што Македонците во Хрватска ја имаат во зачувувањето на националниот идентитет и во градењето на пријателските односи меѓу двете држави.

Да продолжиме заедно да ја негуваме нашата култура и да градиме иднина во која ќе се препознаваат вредностите на заедништвото, почитта и пријателството.

Милена Георгиевска
(m.georgievska@gmail.com)

35 години современа македонска држава

Во Загреб свечено беше одбележана 35-годишнината од независноста на Република Македонија, со концерт, изложба и свечен прием

Во свечена и достоинствена атмосфера, исполнета со чувство на гордост и почит кон државата и нејзиниот историски пат, на 7 септември 2026 година, македонската Амбасада во Загреб и македонскиот Културно-информативен центар во Загреб, го одбележаа јубилејот кој претставува симбол на стремежот на македонскиот народ кон слобода, суверенитет, демократија и самостојност. Настанот се одржа во Хрватскиот државен архив и беше можност да се оддаде признание на сите генерации кои придонесоа во изградбата и афирмацијата на современата македонска држава.

На свеченото одбележување кое опфати концерт на професионалниот хор „ПРО АРС“ и изложба на Македонскиот архив „Архивски документи: темел на македонскиот идентитет“, беа присутни претставници на дипломатскиот кор, државни и јавни институции на Хрватска и Македонија, претставници на македонската заедница во Хрватска, на Заедницата на Македонците во РХ, претседателот Илија Христовулов, како и претседатели на македонските културни друштва во нејзин состав, претставници на МПЦ во РХ, протојереј-ставрофор Кирко Велин-

ски и отец Дејан Белчовски, како и претставници на македонските асоцијации во РХ, бројни Македонци и хрватски пријатели.

Европски ориентирана држава

Во своите обраќања, амбасадорот Драган Ѓурчевски, директорката на МКИЦ, Мими Ѓорѓоска Илиевска и директорот на Македонскиот државен архив, Димитар Богески, ја истакнаа важноста на јубилејот – 35 години од независноста на Република Македонија, како значаен дел од современата македонска историја и потврда на стремежот за градење стабилна, просперитетна и европски ориентирана држава.

Настанот беше посветен и на богатото македонско национално наследство, култура, традиција и духовни вредности, кои претставуваат темел на националниот идентитет и значаен дел од европската културна разновидност. Преку внимателно осмислената програма беше испратена порака дека македонската култура и традиција се жив мост меѓу минатото, сегашноста и иднината, како и важен фактор во поврзувањето на народите и државите.

Истиот ден, беше потпишан и Договор за реализирање на проектот „Ден на Заедницата на Македонците во РХ“ од страна на претседателот на ЗМРХ, Илија Христовулов,

со Министерството за надворешни работи и надворешна трговија на Македонија.

А ден потоа, на 8 септември во Загреб започна 2. патувачки Фестивал на македонскиот филм. Во „Докукино“ МКИЦ по повод Денот на државноста почна со филмови од богатата македонска кинематографија – МАКЕДОНСКИ ОСКАРОВЦИ („Дае“ и „Медена земја“), а следната дестинација беше Сплит, на 10 септември.

На 8 септември засветлија и фонтаните пред Националната и универзитетска библиотека во Загреб со проекција на македонското знаме.

Милена Георгиевска

Единството и одговорноста остануваат темел на работата на ЗМРХ

Заедницата на Македонците во Република Хрватска го одржа Редовното годишно собрание на 18 јули 2026 година во Загреб

Собранието е највисок орган на одлучување на Заедницата на Македонците во Република Хрватска и можност за осврт на постигнатите резултати, но и за поставување на насоките за идниот развој. Во работна и конструктивна атмосфера, со присуство на делегати од сите македонски културни друштва – членки на ЗМРХ, тоа уште еднаш ја потврди определбата за единство, одговорност и натамошно унапредување на работата на ЗМРХ.

Свечениот почеток беше одбележан со интонирањето на хрватската и на македонската химна, по што со едноминутен молк беше оддадена почит на сите кои ги вградија своите животи во слободата и независноста на Македонија, на загинатите хрватски бранители, како и на починатите членови и пријатели на ЗМРХ. Со посебна почит беше одбележан и споменот на неодамна починатата пријателка и соработничка Невенка Костовска, претседателка на Заедницата на Хрватите во Македонија.

По повод 15-годишнината од дејствувањето на МКД „Св. Кирил и Методиј“ од Пула, претседателката Милена Златеска врачи благодарница на Заедницата на Македонците во

Република Хрватска, како и на Елизабета Петровска за долгогодишната несебична соработка во афирмацијата на македонската култура, традиција, обичаи и јазик.

По поздравните обраќања, претседателот на ЗМРХ, Илија Христодулов, го отвори работниот дел од Собранието, беше утврден кворум, беа избрани работните тела, а делегатите едногласно го усвоија предложениот дневен ред.

Едногласна поддршка за извештаите и плановите

Во текот на седницата беа разгледани и едногласно усвоени годишните извештаи за работата на ЗМРХ во 2025 година. Претседателот Христодулов направи осврт на реализираните програми, истакнувајќи дека ЗМРХ и нејзините друштва и во изминатата година успешно ги исполниле планираните задачи. Тој упати искрена благодарност до Владата на РХ, Советот за националните малцинства на РХ, Министерството за наука, образование и млади на РХ, градовите, жупаниите, како и до сите институции, соработ-

ници и пријатели кои континуирано ја поддржуваат работата на ЗМРХ.

Во своето излагање Христодулов потсети дека оваа година ЗМРХ, МКД „Илинден“ од Риека и МКД „Македонија“ од Сплит одбележуваат 35 години постоење и успешно дејствување. Посебно нагласи дека иднината на ЗМРХ зависи од вклучувањето на младите генерации кои ќе ја продолжат мисијата за зачувување на македонскиот национален, културен и јазичен идентитет во Хрватска.

Делегатите едногласно ги усвоија Планот и програмата за работа и Финансискиот план на ЗМРХ за 2027 година, со што беа поставени основите за реализација на идните активности и проекти. На крајот беа презентирани подготовките за престојните манифестации „Илинден 1903–2026“ во Голубињак и „Ден на Заедницата на Македонците во Република Хрватска“ во Риека, кои годинава ќе бидат во знакот на одбележувањето на 35-годишнината од основањето на ЗМРХ.

Со успешно завршеното Собрание, ЗМРХ повторно ги потврди својата стабилност, единство и јасни цели и понатаму посветено да работи на збогатување и унапредување на културниот живот на македонската заедница во Република Хрватска.

Елизабета Петровска

Македонија и Хрватска – од политичко партнерство до економска соработка

Туризмот, обновливите извори на енергија, патната и железничката инфраструктура, ИТ и дигиталната економија, прехранбената индустрија, фармацевтијата и градежништвото се областите со најголем потенцијал за соработка помеѓу Хрватска и Македонија

Овие области беа издвоени како приоритетни во продлабочување на соработката која се очекува да се зацврсти со Договорот за стратешка соработка на Република Хрватска и Република Македонија, потпишан во мај 2026 година во Македонија. Со овој Договор економската соработка доби нова институционална рамка.

Бизнис форум

Тогаш се одржа и најзначајниот хрватско-македонски билатерален бизнис форум организиран за време на официјалната посета на хрватскиот премиер Андреј Пленковиќ во Охрид. Форумот беше организиран со цел да се интензивира економската соработка меѓу двете земји и да се поврзат компаниите и инвеститорите.

На Форумот на кој учествуваа стопанственици од Хрватска и Македонија, претставници на стопанските комори, владини претставници, компании заинтересирани за инвестиции и извоз се разговараше за зголемување на трговската размена, за нови инвестиции, за ин-

фраструктурни проекти, енергетиката, туризмот, земјоделството и прехранбената индустрија, како и соработката меѓу мали и средни претпријатија.

И двајцата премиери, хрватскиот и македонскиот, упатија пораки дека постои простор за продлабочување на стопанската соработка.

Хрватскиот премиер Андреј Пленковиќ истакна дека Хрватска сака да биде еден од најсилните партнери на Македонија во нејзиниот процес на пристапување кон Европската Унија и дека економската соработка треба да ја следи одличната политичка соработка.

Нови инвестиции и заеднички проекти

Македонскиот премиер Христијан Мицкоски нагласи дека форумот е можност за нови инвестиции, заеднички проекти и поголемо присуство на хрватските компании на македонскиот пазар, како и на македонските компании во Хрватска.

Со потпишувањето на Стратешкиот договор за соработка се очекува да се одржуваат редовни политички консултации, поддршка за македонскиот пат кон Европската Унија, продлабочување на економската соработка, соработка во енергетиката, транспортот, одбраната, науката и

образованието.

Овие економски активности добија своја природна надградба и во септември за време на „Деновите на македонската култура“ во Шибеник. Иако манифестацијата беше првенствено културен настан, таа претставуваше и значајна платформа за средби меѓу политичари, дипломати, претставници на локалната самоуправа, универзитетската заедница и деловниот сектор. Тежина на средбите даде и заменикот министер за надворешни работи и надворешна трговија на Македонија, Зоран Димитровски, потпретседателот на Стопанската комора на Македонија, проф. д-р Марјан Бојадиев и македонскиот амбасадор во Хрватска, Драган Ѓурчевски. Таквите средби покажуваат дека културната дипломатија може успешно да придонесе и за развојот на економските и туристичките врски меѓу двете држави.

Во време кога европската интеграција, економската отпорност и регионалната соработка се меѓу главните предизвици на Југоисточна Европа, Македонија и Хрватска испраќаат јасна порака дека меѓусебното партнерство има стабилни темели и јасна перспектива.

Милена Георгиевска

Македонскиот филм – мост меѓу македонската и хрватската култура

Филмот како уметност, културен медиум и мост што ги поврзува народите беше во центарот на годинешната трибина „Хрватско-македонски културни врски“ што традиционално ја организираат Заедницата на Македонците во Република Хрватска и МКД „Св. Кирил и Методиј“ од Пула под покровителство на Советот за националните малцинства на Република Хрватска

Трибината, која веќе неколку години претставува значајна културна средба меѓу македонската и хрватската заедница, оваа година беше посветена на темата „Македонска филмска продукција во Истра“. Преку разговор и излагања, присутните имаа можност да се запознаат со развојот на македонската кинематографија, но и со нејзината поврзаност со хрватската филмска сцена. Трибината ја водеа Маја Грегл, драматург и Јанко Жуфик, водител на филмската секција на Друштвото.

Македонска кинематографија

Нивните излагања понудија две различни, но меѓусебно поврзани гледишта за македонскиот филм – од неговиот историски развој до современата соработка со хрватската филмска продукција. Јанко Жуфик во своето излагање се осврна на развојниот пат на македонската кинематографија низ историјата. Тој ги претстави најзначајните периоди во развојот на македонскиот филм, неговите автори и остварувања, како и местото што македонската кинематографија го има во културниот простор на Балканот и пошироко.

Посебно внимание беше посветено на соработката меѓу македонските и хрватските филмски автори и продукциски куќи.

Маја Грегл говореше за можностите што ги отвораат копродукциите, размената на професионални искуства и учеството на македонските филмски остварувања во хрватскиот културен и фестивалски живот. Во тој контекст, посебно место зазема Пулскиот филмски фестивал, кој со својата долгогодишна традиција претставува едно од најзначајните места за презентација на филмската продукција во Хрватска.

Како што беше истакнато на трибината, македонската кинематографија е присутна и преку малцински копродукции со што македонските филмски автори и нивните дела се дел од фестивалската програма и од поширокиот филмски простор. Присуството на македонскиот филм во Пула има особено значење и поради фактот што Пула е град со силна филмска традиција.

Фестивали и нови контакти

Токму преку филмските фестивали, копродукциите и културните

средби се создаваат можности за нови контакти, соработка и запознавање на публиката со творештвото на другите култури. Трибината покажа дека културните врски меѓу Македонија и Хрватска се живи и постојано се надградуваат.

Филмот, како универзален јазик, овозможува приказните, традициите и современите погледи на двата народа да стигнат до поширока публика и да создадат нови форми на соработка. За МКД „Св. Кирил и Методиј“ од Пула, организацијата на ваквите трибини претставува важен дел од неговата мисија за негување на македонската култура и јазик, но и за градење мостови на пријателство и културна соработка со хрватското општество. Годинешната трибина уште еднаш потврди дека културата нема граници.

Преку филмот, литературата, музиката и другите форми на уметничко творештво, македонската и хрватската култура продолжуваат да се запознаваат, да се почитуваат и да создаваат заеднички културен простор.

Оваа вечер беше изложена и македонска народна носија стара повеќе од сто години со посебно значење и вредност, чувана низ годините, со непроценлива вредност.

Михаела Златеска

Самостојна Македонија – историско достигнување на генерациите

За тоа каде е Македонија по 35 години независност, каква е нејзината европска перспектива, како Владата гледа на иднината и каква е улогата на македонската дијаспора во тој процес, разговараме со Зоран Димитровски, заменик министер за надворешни работи и надворешна трговија, кој неодамна беше во Хрватска на свеченото отворање на „Деновите на македонската култура“ во Шибеник

По повод 35 години од независноста на Македонија, во разговорот за „Македонски глас“ со Зоран Димитровски ставаме акцент на европската перспектива на Македонија, надворешната политика и врските со македонската дијаспора. Зоран Димитровски е заменик министер за надворешни работи и надворешна трговија од јули 2024 година и во повеќе наврати јавно ги истакнуваше европската интеграција и потребата од активен дијалог со соседите.

Вековна борба

Господине Димитровски, годинава Македонија одбележува 35 години од независноста. Ако направите ретроспектива, кои се

најголемите достигнувања на државата во изминатите три и пол децении?

Најголемото достигнување е тоа што денес имаме самостојна и независна држава, членка на ОН. За да имаат своја автономна република, нашите предци се бореле со векови, со многу востанија, буни, револуционерни движења... Ете, нам ни се падна историската чест и одговорност да бидеме современици на самостојна македонска држава. Се разбира, тоа немаше да биде можно без „Илинден 1903 г.“, без историската ВМРО, без АСНОМ и антифашистичката борба. Сепак, секоја генерација со своите борби. Нашиот референдум за осамостојување во 1991 г. не беше едноставна операција. Во виорот на распаѓањето на поранешна Југославија и војните што се водеа во Словенија и Хрватска, одлучивме да прогласиме самостојност. А не беше лесно, ЈНА сèуште беше тука и ни се закануваше и нам. Второто најголемо достигнување е членството во НАТО, иако, за жал, со сменето име. Сепак, членството во Алијансата како и стратешкото партнерство со САД, а од неодамна и со Обединетото Кралство, ја гарантираат нашата безбедност и суверенитет, и создаваат услови за силен економски развој.

Од друга страна, кои според Вас се најголемите пропуштени можности што ја забавија државата на патот кон европската интеграција?

Не би рекол дека се само наши пропуштени можности. Нашата европска интеграција со децении е заглавена на колосекот на билатералните блокади од соседите за македонскиот идентитет и историјата. Најпрвин од Грција, која го спореше нашето име, а денес од Бугарија,

која бара ревизија на нашата историја.

Инаку, се разбира дека има и домашна вина за бавната европеизација, ако под тоа подразбираме воспоставување правна држава, независно судство, борба против корупцијата, пазарна економија, силни институции, стабилна демократија. Организираниот криминал и корупцијата за време на сите досегашни влади испумпа 10-тици милијарди евра надвор од државата. Актуелната Влада покажува политичка волја да ја промени таа матрица и колку што е тоа можно, со домашни сили и со помош на нашите европски и меѓународни партнери, да ја европеизира Македонија од внатре.

Блокади

Македонија веќе долго време е кандидат за членство во Европската унија. Каде реално се наоѓаме денес на тој пат и што можат граѓаните да очекуваат во следните неколку години?

Ние сме кандидат за членство веќе 21 година. Почнавме заедно со Хрватска, дури некој месец пред тоа, а Хрватска е веќе 13 години членка на ЕУ. Нас нè уверуваа од Берлин, Париз, Лондон, дека со смената на уставното име ќе ни бидат отворени вратите на НАТО и на ЕУ. Го сменивме името, се случи НАТО, но за ЕУ повторно бевме блокирани. И Србија и Црна Гора имаат многу нерешени прашања со соседите поради војните во поранешна Југославија, но не добија нов услов само за да ги почнат преговорите со ЕУ. Ние, за да ги почнеме, мора уште еднаш, по не знам кој пат, да го смениме Уставот. А штом го направиме тоа, нè чекаат уште десетина билатерални

условувања од суштински идентитетски карактер кои од нас ги бара Бугарија во преговарачкиот процес. Тоа нас не загрижува, но немаме намера да преговараме за македонскиот идентитет, македонскиот јазик и македонската историја!

Сепак, бараме дијалог со Софија, со помош на Брисел, за да ги надминеме недоразбирањата. Се обидуваме да градиме доверба. Изградбата на пругата на Коридорот 8 кој треба да ги поврзе Јадранското и Црното море е наш приоритет. Потребна е, исто така, поинтензивна соработка во повеќе области со Бугарија. Во Софија се основа и нова бугарско-македонска комора на претприемачи, а во областа на културата и уметноста веќе имаме добри резултати.

Владата најавува дека европската интеграција останува стратешки приоритет. Кои конкретни чекори се преземаат за деблокирање и забрзување на процесот и како Владата ќе ја врати довербата на граѓаните дека европската перспектива е сè уште реална, а не само политичка порака?

Да, европската интеграција е клучниот стратешки приоритет на актуелната Влада. Деблокирањето на процесот е можно само доколку и другата страна, Софија, покаже добра волја. Се надеваме искрено на тоа. Европската комисија и нашите партнери од Европа вложуваат силни напори во таа насока. Ние треба да ги впишаме Бугарите во Уставот, а истовремено нашите Македонци во Бугарија не можат ниту да ги регистрираат своите здруженија иако има дузина пресуди од Судот за човекови права во Стразбур. Очекуваме и Бугарија да даде влог во заедничкото разбирање.

А довербата на граѓаните во европската перспектива може да ја вратиме единствено со реформи за европеизација. Владата е силно посветена на реформите и оваа година бевме меѓу трите земји, заедно со Албанија и Црна Гора, кои добија најмногу средства од финансискиот инструмент на „Планот за раст на земјите од Западен Балкан“ поради навреме спроведените реформи и усогласување на законодавството со она на Европската унија. Ќе продолжиме со реформите без оглед на блокадите и се надеваме дека тоа ќе

биде вреднувано од нашите партнери во Европската унија како и дека набрзо ќе започнеме кредибилен и фер процес на нашето пристапување.

Иселување

Голем број млади луѓе ја напуштаат Македонија. Што треба да се направи за тие да ја гледаат својата иднина дома?

Голем број млади луѓе не од денес, туку повеќе од две децении ја напуштаат Македонија. Се разбира, такви трендови има и во земјите што станаа членки на ЕУ, не сме ние исклучок. Но проблем е ако причините за тоа не се само економски. Затоа, мораме да направиме многу повеќе во заштитата на животната средина, во јакнењето на институциите, во етаблирањето правна држава и непристрасно судство, да ја

засилиме борбата против корупцијата, да нема политички недопирливи, младите да се уверат дека имаат еднакви шанси во општеството за работа, за заработка и живот, а не само ако се членови на политички партии кои се борат за власт. Владата прави огромни напори во таа насока и секако за тоа нема да биде доволен еден мандат, но има сигнали дека работите се движат во позитивна насока. Иселувањето и печалбарството отсекогаш постоеле и ќе постојат и во иднина, но добро уредена држава, дури и со поскупо економски можности, би можела да биде привлечна младите да останат да живеат во неа, да формираат семејства на своите огништа.

Неодамна бевте во Хрватска, во Шибеник на „Деновите на македонската култура“. Каква улога има македонската дијаспора во градењето на позитивниот имиџ на државата и како Владата планира да ја продлабочи соработката со неа?

Да, и искуството навистина е единствено. Во оваа прилика би сакал да изразам благодарност до Хрватско-македонската тангента и останатите здруженија кои организираат „Денови на македонската култура“ со што се зајакнуваат врските помеѓу Македонците и Хрватите. Благодарност и до хрватската Влада, до премиерот Пленковиќ, која продолжува да ги помага здруженијата на Македонците во Хрватска и нивните активности за зачувување на македонскиот јазик, идентитет и промоција на нашата културна посебност. И нашата Влада, во рамките на своите финансиски можности, ги помага здруженијата на Хрватите во Македонија.

Инаку, ние сме силно посветени на јакнење на врските со македонската дијаспора и годинава донесовме нова стратегија за дијаспората која ги дефинира идните чекори во насока на нејзина засилена улога во нашиот живот. Не е доволно да останеме само на финансиските дознаки што дијаспората ги испраќа до своите семејства. Има многу истакнати наши граѓани во земјите каде што живеат кои можат да придонесат не само за афирмација на нашата држава и лобирање за нејзините интереси, туку и да работат на привлекување странски инвестиции, размена на експерти, „ноу-хау“ и сл. Се формира и Совет за дијаспора како институционален облик на соработка и постојана комуникација со дијаспората којшто треба да овозможи нејзина интеграција во македонските работи. Денес, за разлика од порано, имаме нова, млада дијаспора, која е пообразована и повеќе вклучена во високите текови на економијата, науката, образованието итн. во земјите каде што живее, но има интерес да ги одржува врските со државата и сè повеќе желба еден ден да се врати.

Милена Георгиевска

Илинден во Горски Котар — празник на македонското единство и традиција!

На 1 август 2026 година во Парк-шумата „Голубињак“, Општина Локве, се одржа централната прослава на најголемиот македонски национален празник „Илинден 1903-2026“

Организатори на оваа традиционална манифестација се Заедницата на Македонците во Република Хрватска и МКД „Илинден“ од Риека, а годинава под високо покровителство на претседателот на Република Хрватска, Зоран Милановиќ и претседателот на Владата на Република Хрватска, Андреј Пленковиќ, и покровителство на Советот за националните малцинства на Република Хрватска, Приморско-горанската жупанија, Град Риека, Хрватски шуми – Управа на шуми Делнице и Општина Локве.

Придобивките на Илинден

По интонирањето на државните химни на Хрватска и на Македонија, добредојде на високите гости

и посетителите им упати претседателката на МКД „Илинден“, Ивона Дуноски, која во својот емотивен говор го нагласи значењето на Илинден, неговиот историјат и придобивките, како и важноста на одбележувањето на празникот за македонското национално малцинство во Хрватска. Таа посочи и на симболиката на името на Друштвото „Илинден“ од Риека

и неговата јубилејна 35-годишнина од основањето, како и 35-годишнината од основањето на Заедницата на Македонците во Република Хрватска.

Оваа година, на големо задоволство на организаторите, на поканата за учество се одзваа голем број на видни гости од политичкиот и јавниот живот во Хрватска: Тони Штимац, заменик жупан за ПГЖ, кој на прославата учествуваше во својство на претставник на претседателот на Р. Хрватска, Зоран Милановиќ, Ален Ружиќ, министер за труд, пензиски систем и семејна и социјална политика, во улога на претстав-

ник на претседателот на Владата на Р. Хрватска, Андреј Пленковиќ, Армин Хоџиќ, во име на Хрватскиот сабор, како претставник и пратеник за македонското, албанското, бошњачкото, црногорското и словенечкото национално малцинство, Горан Божиновски, претставник на македонската Амбасада во Р. Хрватска, Невио Михелчиќ, началник на Општината Локве, Емина Дурај, раководител на Одделението за односи со јавноста на ПГЖ, Илија Христодулов, претседател на Заедницата на Македонците во РХ како домаќин на прославата и други.

Признание за МКД „Илинден“

По уводниот дел, Тони Штимац на МКД „Илинден“ му врачи посебно признание од страна на ПГЖ по повод 35 години од основањето и непрекината активна работа, како и за неизмерен придонес за мултикултурност, почитување и прифаќање на различностите.

На прославата како и секоја година досега дојдоа Македонци од сите делови на Хрватска, но исто така, присутни беа и пријатели и почитувачи на Македонците, поддржувачи и истомисленици.

Целиот настан привлече големо медиумско внимание, присуствуваа екипи на најгледаните ТВ канали во државата, како и дневно-информативни гласила.

Горди на своите предци: Гоце Делчев, Никола Карев, Питу Гули, Даме Груев, на Крушевската Република, Манифестот, битката кај Мечкин Камен, Македонците и ден-денес ги носат во себе генетскиот код на непокор и непобедливост, поривот за постојана борба и праведност, како и желбата за зачуву-

вање на националниот идентитет и јазик, но и потребата од соживот, пријателство и толеранција. Длабок поклон и почит кон сите оние кои со сопствената крв се впишаа во историјата на Македонија и ги положија несебично своите животи за слободата и независноста на ова наше парче земја каде „сонцето најсилно грее“.

Општонародна веселба

Програмата беше збогатена со настапот на МКД „Илинден“ со своите секции, а забава на присутните им приреди „Балканика бенд“ од Словенија.

Општонародната веселба беше исполнета со македонска песна, музика и оро.

За добрата атмосфера која ја обезбедија музичките настапи, придонесе и расположението на присут-

ните гости и домаќините. Настанот го разубавија делењето на гравчето и развиеното македонско оро, кои уште еднаш ја покажаа силата и убавината на нашата традиција.

Ова беше прекрасно место на кое се сретнаа Македонци од цела Хрватска, како и членови на македонските културни друштва во составот на ЗМРХ: МКД „Охридски бисер“ – Загреб, МКД „Св. Кирил и Методиј“ – Пула, МКД „Македонија“ – Сплит, МКД „Браќа Миладиновци“ – Осиек, МКД „Билјана“ – Задар и МКД „Илинден“ – Риека.

Заедно, со песна и оро, го чуваме македонскиот дух, јазик, култура и традиција и далеку од родната Македонија.

Христина Грозданоска

Академска вечер посветена на македонското духовно и културно наследство

Во рамките на манифестацијата „Денови на македонската култура“ во Истра, МКД на ИЖ „Св. Кирил и Методиј“ – Пула на 28 август организираше свечена „Академска вечер за Св. Кирил и Методиј и за Св. Јоаким Осоговски“, исполнета со духовност, македонски збор, поезија, народна песна, музика и ликовна уметност

На настанот беше одржана и промоција на капиталното дело – збирката на македонски народни песни „Песна низ вековите“, со околу 1800 страници во четири тома, кои ги собрала и приредила Милена Златеска, претседателка на Друштвото. Посебно внимание привлече и изложбата „Цвеќе на мирот“ на познатиот македонски автор Живко Поповски – Цветин.

„Цвеќе на мирот“

Авторот има желба изложбата, односно неговото „Цвеќе на мирот“, да продолжи да патува низ градовите на Република Хрватска, носејќи ја пораката за мир, пријателство и заедништво. Својот пат изложбата го започна во Задар, во МКД „Билјана“, а продолжи во Пула.

Програмата ја отвори претседателката Златеска со нејзината песна „На своите крила“. Во своето обраќање таа се осврна на значењето

на родниот крај и на чувството што го носат луѓето кои живеат далеку од своето огниште. Таа посебно ги поздрави водителката на Управниот оддел за италијанската автохтона заедница, националните малцинства и младите на Истарската жупанија, Теа Бател, заменикот на градоначалникот на Град Пула, Вито Паулетик, претставниците на националните малцинства, верските заедници и сите присутни гости. Упати и благодарност до Советот за националните малцинства на Република Хрватска, Истарската жупанија и Град Пула за континуираната поддршка и помошта во реализацијата на културните програми и активностите на Друштвото.

Години на дејствување

Воедно, таа го честиташе празникот Голема Богородица и именденот на МПЦО „Св. Јоаким Осоговски“, нагласувајќи ги значајните јубилеи и годините на континуирано дејствување на македонските институции и организации во Пула и Истра. Оваа година МПЦО „Св. Јоаким Осоговски“ одбележува 31 година постоење и дејствување, Советот на македонското национално малцинство за Град Пула и претставникот на Истарската жупанија 23 години работа, наставата по Македонски јазик и култура

19 години, а МКД „Св. Кирил и Методиј“ 16 години активност. Токму на овие значајни годишнини беше посветена оваа културна програма.

Присутните ги поздравија и Теа Бател и Вито Паулетик, кои упатија честитки и поддршка за активностите на македонската заедница во Пула и во Истарската жупанија.

За животот и делото на светите браќа и просветители Св. Кирил и Методиј, како и за Св. Јоаким Осоговски излагање имаше Маринела Златеска, која се осврна на нивното духовно и културно наследство и на нивното значење за македонскиот народ, јазик и писменост.

„Песна низ вековите“

За целокупното книжевно и творечко дело на Милена Златеска говореше проф. д-р Катерина Видова, која специјално допатува од Македонија. Посебен акцент во нејзиното излагање беше ста-

вен на капиталната збирка „Песна низ вековите“, која содржи околу 1800 страници македонски народни песни собрани и приредени од Златеска. За творештвото на Златеска и нејзината силна поврзаност со родниот крај говореше и Маја Грегл, драматург од Загреб, која се осврнала на мотивите, темите и чувството на припадност што се провлекуваат низ нејзиното творештво.

Од делата на Златеска песни читаше м-р Елеонора Николовска, која исто така допатува од Македонија и со својата интерпретација придонесе кон свечената атмосфера на вечерта. Во разговорот со присут-

ните, Златеска особено ја истакнала личната и духовната причина поради која започнала да пишува. Таа нагласи дека не почнала да пишува за да издава книги, туку за да го сочува мајчиниот јазик и да го пренесе на своето поколение. Истата љубов и потреба за зачувување на традицијата ја поттикнала и да започне со собирање на македонските народни песни. Како што истакна, песните ги собирала и затоа што сакала да не ги заборави оние што ѝ ги пеела нејзината баба. Така, личното сеќавање прераснало во вредно културно наследство достапно за идните генерации.

Посебен придонес кон програмата дадоа хорот и оркестарот на Друштвото, под водство на Зоран Гардашевиќ, кои ги развеселија присутните со изведба на македонски народни песни. Во програмата беа застапени и истарска музика и танц,

со што вечерта доби уште една значајна димензија – средба и поврзување на македонската и истарската културна традиција.

Во рамките на програмата, Драган Радека ја рецитираше познатата песна „Коza“ од Мате Балота, со што уште еднаш беше потврдена блискоста и заемното почитување меѓу македонската и истарската култура. На крајот од свеченоста, Милена Златеска на сите учесници во програмата им подари по една слика од Живко Поповски – Цветин, добиени како подарок, како симболичен знак на благодарност за нивниот придонес кон успешната реализација на вечерта.

Михаела Златеска

Македонски поети на „Стих во регионот“

Го Меѓународниот поетски фестивал „Стих во регионот“, од 18 до 21 јуни 2026 година Загреб повторно стана поетско културно средиште. Јубилејното 15. издание на Фестивалот во организација на Хрватското друштво на писатели и во соработка со Хрватскиот ПЕН центар се одржа на неколку локации во Загреб, а завршниот дел беше во Врбовец.

Во текот на четирите дена од Фестивалот програмата, која ја осмислија и водеа реномираните поети Иван Херцег, Дамир Шодан и Ален Брлек, собра речиси 50 учесници од Хрватска и од 10 земји од Европа и светот. Меѓу нив беа и македонските современи поети Славе

Ѓорѓо Димоски и Зоран Јакимоски кои гостуваа со поетско читање и разговор во рамките на книжевната размена склучена меѓу издавачката куќа „ПНВ Публикации“ и фестивалите „Скопски поетски фестивал“ и „Поетска ноќ во Велестово“ со Хрватското друштво на писателите, односно фестивалот „Стих во регионот“. На Фестивалот учествуваа и македонскиот современ поет Јовица Ивановски чијашто книга „Жена сувозач“ беше промовирана во препев на хрватски јазик.

Меѓу поетите од Хрватска, во програмата на Фестивалот учествуваа и Сибила Петлевски, хрватска писателка со македонско потекло.

Е. П.

Македонскиот јазик чувар на идентитетот

Бројни настани се организирани низ Хрватска и низ Македонија со цел што повеќе да се презентираат македонскиот и хрватскиот јазик, на кои што учествуваа членовите на литературната секција на МКД „Св. Кирил и Методиј“ од Пула

„Ео љубов ДЕА“ е настан кој се организира веќе неколку години. Годинава на 30 мај во Загреб во просториите на Албанското национално малцинство беше одржана промоција на осмата антологија „Со љубов ДЕА 8“. Во антологијата се застапени стихови на Милена Златеска, која меѓу неколку од присутните имаше и промоција на своето творештво. Настанот на презентација на јазиците продолжи и другиот ден. За прв пат во Загреб на 31 мај е одржан интернационален фестивал на Светско првенство во поезија на кој што учествуваа поетесата Милена Златеска. Фестивалот беше во организација на Друштвото на албанските уметници во Хрватска – ДЕА и претседателката Лили Коци, и на Романското културно здружение, чиј основач и претседател е Трендафил Симпетру.

решни работи на 23 јуни и наредниот ден присуството на садењето на дрвото во Паркот на поезијата во Струга на добитникот на „Златниот венец“ на Струшките вечери на поезијата. Претседателката на МКД „Св. Кирил и Методиј“ од Пула, Милена Златеска, присуствуваше и на отворањето на изложбата на слики на авторот Живко Поповски – Цветин заедно со учениците по македонски јазик од Република Хрватска во хотелот „Дрим“ во Струга. Таа беше присутна и на официјалното отворање на Струшките вечери на поезијата во Домот на поезијата „Браќа Миладиновци“ во Струга на 24 јуни.

Средба со претседателката Гордана Сиљановска- Давкова

Наредните денови присуствуваше на повеќе презентации, а на 25 јуни имаше средба со македонската претседателка Гордана Сиљанов-

ска-Давкова, заедно со учениците по македонски јазик од Хрватска. Покрај работните состаноци битни за понатамошната работа на Друштвото и организација на планираните програми за оваа и идната година, Златеска на 27 јуни учествуваше во програмата на 11. Меѓународен фестивал „Охридски поетски бисер“ во организација на Здружението за литература и култура од Охрид во Калишта во манастирот „Рождество на пресвета Богородица“. Златеска беше наградена со Златна плакета за негување, промовирање и зачувување на македонскиот јазик која беше за прв пат доделена оваа година. Првата награда за поет странец ја доби Радојка Крамар, членка на литературната секција, а во зборникот се застапени и стиховите на Габриела Давидовска Баниќ и на други членови на Друштвото.

Михаела Златеска

Струшки вечери на поезијата

Мисијата продолжи во Македонија со повеќе работни средби и настани. Посебно можат да се издвојат работната средба во Министерството за надво-

Одбележани Илинден и 8 Септември

Да се живее далеку од татковината, а да се остане близу до неа преку јазикот, песната, книгата и традицијата – тоа е една од најзначајните мисии на Македонското културно друштво „Св. Кирил и Методиј“ од Пула

изрази желба Друштвото и понатаму да биде место за средби, создавање, дружење и промовирање на македонскиот пишан збор и културното наследство. Програмата беше реализирана во рамките на „Деновите на македонската култура“, под покровителство на Советот за националните малцинства на Република Хрватска, Истарската жупанија и Град Пула.

8 Септември

МКД „Св. Кирил и Методиј“ – Пула со култура, јазик, песна и традиција го чува македонскиот идентитет во Истра. Со своето континуирано дејствување претставува важен столб на македонскиот културен живот во Истра, создавајќи простор каде што се негуваат македонскиот јазик, литературата, музиката, традицијата и сеќавањето на татковината. Во тој дух и годинава беа одбележани Илинден и 8 Септември – Денот на независноста на Македонија.

Илинден

Во чест на Илинден, на 4 август во просториите на Друштвото беше организирана културна вечер посветена на значењето на овој голем македонски празник. Во рамките на програмата беше одржана и промоција на збирката песни од покојниот македонски писател, поет, раскажувач и драматург, Михаил Левенски, доктор психијатар. За неговото творештво говореше неговата ќерка Камелија Левенска, која допатува од Македонија. Таа истакна дека во чест на нејзиниот татко во Македонија е основана фондација со цел да се зачува споменот на неговиот жи-

вот и творештво. Таа рече дека нејзиниот татко во психијатријата беше истражувач со посебен интерес за социјалната патологија. Во своето книжевно дело пак, беше нијансиран познавач на убавите страни на душата. За овој докажан хуманист, поборник за вистина, правда и човеково достоинство, Венко Андоновски во рецензијата вели: „Да се има в раце поезија од еден славен македонски психијатар, значи да се добие непроценливо богатство: увид во душата на оној кој ги лекува и исцелува нашите души“.

Поетската вечер помина во топла и емотивна атмосфера, а стиховите ги разнежнија присутните. Уште еднаш беше потврдена вредноста на пишаниот збор како чувар на јазикот, културата и националното паметење. Своја поезија читаа и членовите на литерарната секција на Друштвото, Луција Шкалиц, Милан Пачиќ кој и ја разби поезијата со своја песна и нотите на гитарата, како и Злата Кукуљ.

Претседателката на Друштвото, Милена Златеска, им се заблагодари на гостите и учесниците и истакна дека ваквите средби се важни за зачувување на македонскиот идентитет меѓу Македонците кои живеат надвор од татковината. Таа

Посебно свечено во Пула беше одбележан и 8 Септември – Денот на независноста на Македонија, во знакот на 35 години независна македонска држава. Претседателката Милена Златеска упати честитки до присутните и потсети на значењето на овој историски ден за сите Македонци. Празничната атмосфера беше исполнета со македонска песна и оро, а програмата беше збогатена и со истарскиот балун, под водство на Драгица Мартиновиќ, со што уште еднаш беа поврзани македонската и истарската традиција. Продолжи да патува и „Цвеќето на мирот“ кој и овој пат го потврди единството и пријателството помеѓу Македонија и Истра. Уметноста на Живко Поповски – Цветин го збогати просторот на Друштвото и самата програма за прославата на 35 години независност на Македонија.

Со својата работа, МКД „Св. Кирил и Методиј“ – Пула го негува и пренесува македонското културно наследство од една генерација на друга. За Друштвото, културата не е само сеќавање на минатото – таа е начин македонскиот идентитет да продолжи да живее во сегашноста и да се пренесува на идните генерации.

Михаела Златеска

Поздрав од Македонија

Летото во Загреб и годинава беше шарено и разиграно

Од 15 до 19 јули на неколку локации беше одржана јубилејната „60. Меѓународна смотра на фолклорот – Загреб“, традиција која собира бројни изведувачи од Хрватска, регионот и светот. Програмата на Смотрата на тема „Отпорноста на наследството“ вклучуваше друштва кои настапиле и на првата Смотра одржана во 1966 година.

Изложба

Македонија на Смотрата ја претстави КУД „Дримкол“ од Вевчани. Богатите изворни носии, инструменти и кореографии уште од далечната 1973 година го прават ова Друштво единствено и препознатливо.

Како дел од програмата на Смотрата, на 3 јули во организација на македонскиот Културно-информативен центар во Загреб беше отворена изложбата „Поздрав од Ма-

кедонија – фотографии на македонски фолклорни групи на Меѓународната смотра на фолклорот – Загреб“, по повод значајниот јубилеј – 60 години од нејзиното одржување. Авторки на изложбата се Ивона Опетческа Татарчевска, експерт за заштита на нематеријалното културно наследство во УЗКН и национален координатор за нематеријално културно наследство во УНЕСКО, и Бојана Пољаковиќ Поповиќ, виш стручен соработник во Културниот центар „Травно“.

Важноста на културното поврзување

На свеченото отворање пред присутните се обратија директорката на МКИЦ, Мими Ѓоргоска Илиевска, уметничкиот директор на Смотрата, Твртко Зебец, и авторките на изложбата, а изложбата ја отвори македонскиот амбасадор во Хрватска, Драган Ѓурчевски, кој ја истакна важноста на културното поврзување како место на средба на различни култури и идентитети. Изложбата презентираше избор на фотографии од македонски фолклорни групи кои низ децениите настапувале на оваа престижна меѓународна манифестација прикажувајќи го богат-

ството и разновидноста на македонскиот фолклор.

Во музичкиот дел од програмата настапи женскиот вокален етно состав „Езерки“ со изведба на неколку македонски народни песни.

По повод 60-годишнината на Смотрата, МКИЦ доби благодарница како признание за креативниот придонес и успешната соработка во промоцијата и зачувувањето на нематеријалното културно наследство и јакнењето на културните врски меѓу Македонија и Хрватска.

Елизабета Петровска

Вечер на танци за сечија душа

развиените знамиња на Македонија и на Хрватска, заиграа младите од ансамблот „Керамичар“ кои донесоа радост и изненадување меѓу набраната публика. Нивната младост, разиграност и талент не оставија никого рамнодушен, а публиката ги награди со бројни аплаузи.

„Доаѓаме од градот на Рацин кој е најпознат како град на основоположникот на современата македонска поезија и место со вековна грнчарска традиција – затоа и така се викаме“, рече претседателот и уметнички раководител на „Керамичар“, Томе Јаневски. Тој додаде дека прв пат доаѓаат во Осиек, но се надеваат не и последен, оти градот ги воодушеви со својата убавина, а и Македонците со гостопримливоста.

Богатството на македонскиот ритам

Фолклорната секција „Танец“ се претстави со ора од кумановскиот крај со што настанот на осиечани им овозможи да уживаат во цела лепеза танци од различни делови на Македонија, но и да го видат богатството на носите на Македонија.

На настанот учество

зеде и претседателот на Градскиот совет на Град Осиек, д-р Тихомир Флоријанчиќ кој го истакна своето задоволство од соработката со Друштвото, но и што можеше да ги запознае младите фолклористи од Велес.

„Воодушевен сум од нивните танци, а македонската култура воопшто е една од најбогатите, и што се однесува до музиката и ритамот, и секако гастрономијата“, рече Флоријанчиќ.

Борис Трајановски, претседател на МКД „Браќа Миладиновци“ им се заблагодари на гостите и им врачи пригодни подароци. Исто така, истакна дека Друштвото се труди на градот да му подари секој пат нешто ново и поинакво, а со цел „сограѓаните да нè запознаат што подобро и да видат, и дека сме различни, и дека сме домашни, нераскинливо поврзани со хрватската и со славонската култура“. При тоа ги покани гостите да дојдат повторно, што тие одушевено прифатија.

Јулијана Тешија

Црвена и жолта боја

Таа вечер плоштадот „Ватрослав Лисински“ во Осиек беше обоен во црвена и жолта боја: помеѓу

Филмот како мост меѓу културите

Македонскиот филм повторно беше во центарот на вниманието на публиката во Сплит отворајќи простор за разговор, размена и нови културни поврзувања

на на тема „Дијалог на кадри – улогата на Кинотеката на Македонија во заштитата на филмското наследство и меѓународната промоција на македонската кинематографија“.

На трибината учествуваа Мими Ѓорѓоска Илиевска, директорка на македонскиот Културно-информативен центар во Загреб, Бошко Грујовски, директор на Кинотеката на Македонија, како и Дамја-

Во Сплит одбележана е манифестацијата „XXI Денови на македонскиот филм“ под покровителство на Советот за националните малцинства на Република Хрватска, настан кој и оваа година понуди можност за средба со македонската кинематографија, култура и филмското творештво.

Дијалог на кадри

Во текот на неколкудневната програма, македонскиот филм повторно беше во центарот на вниманието на публиката во Сплит отворајќи простор за разговор, размена и нови културни поврзувања. Во рамките на манифестацијата, на 12 септември во просториите на Македонското културно друштво „Македонија“ од Сплит се одржа триби-

на Патчева и Тихомир Кашмиќовски. Модератор беше Бруно Богдан. Присутните ги поздрави претседателка на Друштвото, Марта Жаја, која на гостите, како знак на благодарност за нивното учество и соработката, им подари мал симбол на градот Сплит.

Разговорот беше посветен на значењето на Кинотеката на Македонија во зачуву-

вањето и заштитата на македонското филмско наследство, како и на нејзината улога во промоцијата на македонската кинематографија надвор од границите на Македонија. Беше истакнато значењето на филмската уметност како дел од националното културно наследство, но и како простор за воспоставување врски меѓу различни култури и средини.

Патувачки фестивал на македонскиот филм

Посебно значаен дел од настаните во Сплит беше одржувањето на вториот Патувачки фестивал на македонскиот филм, кој од 10 до 12 септември се одржа во Кинотеката „Златна врата“. Во текот на трите фестивалски денови, сплитската публика имаше можност да проследи внимателно избрани македонски филмови и да се запознае со разновидноста и современите текови на македонската кинематографија.

За македонската заедница во Сплит ваквите настани имаат особено значење. Тие не се само можност за презентација на македонската филмска уметност, туку и начин македонскиот јазик, културата и традицијата да бидат присутни во поширокиот хрватски културен простор.

„Деновите на македонскиот филм“ воедно претставуваат можност за продлабочување на соработката меѓу МКД „Македонија“ – Сплит, македонскиот Културно-информативен центар во Загреб, Кинотеката на Македонија и Кинотеката „Златна врата“ од Сплит. Ваквите партнерства создаваат услови за нови филмски проекции, културни средби и идни заеднички проекти.

Филмски приказни

Филмот уште еднаш се потврди како еден од најубавите мостови меѓу луѓето и културите. Преку фил-

мската приказна, публиката не гледа само ликови и настани на големото платно, туку се среќава со јазикот, историјата, традицијата, чувствата и духот на еден народ. Особено радува фактот што македонскиот филм продолжува да патува и да наоѓа свој пат до публиката надвор од Македонија. Неговото присуство во Сплит е уште еден пример дека културата не познава граници и дека преку уметноста можат да се создаваат нови пријателства, идеи и трајни врски.

Благодарност до сите учесници, партнери, гости и посетители

кои придонесоа „XXI Денови на македонскиот филм“ во Сплит да бидат повеќе од филмска програма – да бидат место на средба, разговор, дружење и културно поврзување.

Македонскиот филм патува, се прикажува и живее и надвор од Македонија. А кога ќе стигне до публиката во Сплит, со себе носи не само

приказни од големото платно, туку и дел од Македонија – нашиот јазик, култура, традиција и дух.

По завршување на манифестацијата беше организирано дружење со гостите и свечена вечера, која претставуваше можност за меѓусебно запознавање и непосреден разговор за македонската кинематографија, нејзините достигнувања, актуелните текови и идните перспективи. Нека филмот продолжи да биде нашиот заеднички кадар што ги поврзува Македонија и Хрватска.

Марта Жаја

Марта Жаја повторно избрана за претседателка на МКД „Македонија“

Во Сплит на 26 јуни се одржа Редовно изборно собрание на Македонското културно друштво „Македонија“ во неговите простории.

На Собранието беа разрешени досегашните членови на Управниот одбор и беа избрани нови. Со едногласно гласање за претседателка на Друштвото повторно беше избрана Марта Жаја, додека за потпретседателки беа избрани Венка Џанко и Љубинка Тасиќ.

На Собранието беа разгледани и усвоени Планот и програмата за работа за 2027 година и Финансискиот план за 2027 година. Членовите на Собранието дадоа поддршка на предложените активности и насоки за понатамошното работење на Друштвото.

Воедно, беше истакнато значењето на продолжувањето на досегашната успешна работа, зајакнувањето на меѓусебната соработка меѓу членовите и реализацијата на нови активности во интерес на Друштвото и неговите членови. Новото раководство изрази подготвеност одговорно и посветено да продолжи со реализација на усвоените планови и програми со цел унапредување на работата и зачувување на традицијата и вредностите на Друштвото.

Собранието протече во работна и конструктивна атмосфера,

со заедничка заложба на членовите за успешно остварување на поставените цели во наредниот период.

М. Ж.

Денови на македонската култура во Шибеник – средба на културата, литературата и пријателството

На настанот присуствуваа бројни истакнати учесници од Хрватска, Македонија и регионот – вклучувајќи писатели, професори, новинари, публицисти, уметници, претставници на културни и јавни институции, како и значајни личности од политичкиот, стопанскиот и општествениот живот

Од 3 до 6 септември 2026 година во Шибеник и околината, во организација на Хрватско-македонската тангента, се одржа свеченото отворање на „Деновите на македонската култура“, меѓународна културна манифестација која ги поврзува Хрватска и Македонија преку литературата, уметноста, културата, а средбите на истакнатите автори и културни работници поттикнуваат нови културни соработки и пријателства.

„Мајка Тереза – Гонца од Скопје, светица на сиромашните“

Свеченото отворање се одржа на 3 септември 2026 година, во „Civitas Sacra“ во Шибеник. На настанот, кој беше во светло на одбележувањето на 35-годишнината од осамостојувањето на Република Македонија и 8 Септември – Денот на независноста, присуствуваа угледни гости, меѓу кои: Зоран Димитровски, македонски заменик-министер за надворешни работи и надворешна трговија, Драган Ѓурчевски, македонски амбасадор во Загреб, проф. д-р Марјан Бојациев, потпретседател на Стопанската комора на Македонија, д-р Жељко Буриќ, градоначалник на Шибеник,

како и истакнати личности од општествените кругови во Хрватска и Македонија.

Како дел од свеченото отворање, беше претставена книгата „Мајка Тереза – Гонца од Скопје, светица на сиромашните“ од авторката Јасмина Миронски од Скопје.

Книгата нуди увид во животот и делото на Мајка Тереза – родена како Гонца Бојациу во Скопје – чија хуманост прерасна во универзална порака за солидарност, љубов и помош за луѓето, без оглед на националноста, религијата или потеклото.

Од страна на Министерството за надворешни работи, заменикот министер Зоран Димитровски на градоначалникот на Шибеник, д-р Жељко Буриќ, му вручи плакета – благодарница во знак на признание за долгогодишниот личен придонес кон продлабочувањето на пријателството меѓу хрватскиот и македонскиот народ.

Учесници на манифестацијата беа и претставници на Македонското културно друштво „Билјана“ од Задар – Мирјана Мајиќ, Антонела Галиќ и Мелика Поповиќ, кои активно се вклучија во програмата.

„Од остров на копно (Македонија) до остров на море (Зларин)“

Програмата продолжи на 4 септември 2026 година на островот Зларин, каде што во Центарот за корали се одржа меѓународен книжевен собир насловен „Од остров на копно (Македонија) до остров на море (Зларин)“.

Станува збор за посебен книжевен и културен настан замислен како можност за поврзување на автори и интелектуалци од различни

средини. Меѓу учесниците беа професори, писатели, новинари и публицисти од Скопје, Загреб, Задар, Шибеник, Зларин, Белград и други градови.

Во рамките на настанот беше претставена најновата книга на Јадранка Косор, „Жени што мавтаат со рацете“ („Žene koje mašu rukama“), а програмата опфати и книжевни дискусии и читање поезија. Учесници од Македонија покрај Јасмина Миронски, беа писателките Снежана Стојчевска и Фросина Пармаковска.

Собирот на Зларин е замислен како форум за отворен дијалог за книжевноста, културата и општеството, но и како симболична врска што го поврзува македонското копно со далматинскиот остров и хрватскиот дел на Јадранот.

Културна вечер во Пировац

На 5 септември 2026 година во Пировац се одржа посебна културна вечер посветена на поезија од хрватски автори (Едита Влахов, Душка Крниќ, Никола Урукало, Младен Трута, Звонко Варошанец и Златомир Вујко), преведена на македонски јазик и објавена во списанието „Елементи“ (превод на Сашо Огненовски).

Оваа програма дополнително ја претстави хрватската книжевност

во македонски превод и ја истакна важноста на книжевниот превод како клучно средство за поврзување на двете култури. Програмата ја збогати настапот на клапата „Шантарел“.

Во оваа прилика, Хрватско-македонската тангента му врачи благодарница на началникот на Општината Пировац, Иван Гулам, за искрена соработка и поддршка во негувањето на односите меѓу Хрватска и Македонија во областа на образованието, стопанството, културата и уметноста. Гулам е претседател на Заедничкиот советодавен одбор на Европската унија за Македонија и со своето дејствување придонесува во јакнењето на меѓусебната соработка и европските вредности.

Продлабочување на соработката

Во рамките на „Деновите на македонската култура“ гостите од Македонија одржаа средби со претставници на Стопанската комора на Шибенско-книнската жупанија, со градоначалникот д-р Жељко Буриќ и жупанот на Шибенско-книнската жупанија, Пашко Ракиќ, на кои е до-

говорено продлабочување на соработката.

„Деновите на македонската култура“ во Шибеник опфатија богата програма што ги поврзува Шибеник, Зларин и Пировац; преку книжевни средби, промоции на книги, дискусии, поетски настани и претставување на културното наследство, настанот создава простор за директна интеракција меѓу хрватските и македонските автори и културни работници.

Низ содржините на настаните публиката и учесниците професионално ги водеше Никола Урукало, уредник и водител во „Радио ритам“.

Манифестацијата се одржа под покровителство на Советот за националните малцинства на Република Хрватска и Град Шибеник, со поддршка од Шибенско-книнската жупанија, Туристичката заедница на жупанијата, Туристичката заедница на градот Шибеник, Туристичката заедница на Зларин и Општината Пировац.

Милена Георгиевска

„Филигрански архипелаг 249°“

На 19 септември во Муртер, во рамките на фестивалот „Latinsko idro“, изложбата на брошови „Филигрански архипелаг 249°“ конечно излезе од ателјето на Марија Милошевска, македонска уметница од Скопје и заживеа токму таму каде што била инспирирана – покрај морето

Настанот е во организација на фестивалот „29. Dani Latinskog idra“ под водство на Јелена Куриќ Чоколиќ и се одржа на Шикина рива (Šikina riva), а самото место стана дел од целата приказна. Морето, камената рива, традиционалните бродови и огромните латински едра во нокта создадоа сценографија каква што авторката не би можела да испланира во галериски простор.

- Јелена беше една од оние личности без чија енергија, посветеност и верба во проектот оваа вечер немаше да изгледа онака како што ја замислувавме. За мене беше особено важно што „Филигрански архипелаг 249°“ не дојде во Муртер само како гостувачки проект, туку беше прифатен и создаван заедно со луѓето од средината што го инспирираше, вели авторката Марија Милошевска.

Перформанс, модна презентација, музика и поезија

Таа замислувала ова да не биде класична изложба на накит, туку публиката да го доживее архипелагот.

Затоа единаесетте брошови беа претставени на мештаните кои носеа црна гардероба. Телата станаа морето, а брошовите – островите. Целата презентација се развиваше како спој на „wearable art“, перформанс, модна презентација, музика и поезија.

Особено емотивен дел од вечерта беа песните за Корнатските острови од Иве Шикиќ Балара, кои ги отпеа Ведранко Балара. На тој начин приказните што авторката ги преточила во сребро добија и свој глас. Во музичкиот дел настапи виолончелистот Виктор Хоџак, а програмата ја водеше Никола Урукало, уредник и водител во „Радио Ритам“.

„Изминатата година имав можност подлабоко да го истражувам Корнатскиот архипелаг – неговите острови, пејзажи, приказни, топоними и луѓето чиј живот со генерации е поврзан со морето. Иако овој простор не ми беше непознат, истражувањето ми отвори еден сосема поинаков начин на негово читање, вели Марија Милошевска, која се претстави со своите изработки на брошови во филигранска техника.

Знак преведен во филигран

Таа додава дека колку повеќе навлегувала во приказните на островите, толку повеќе откривала дека секој од нив има свој карактер. Карпа, сол, песок, рибарска приказна, едро, извор на вода, човечки лик скриен во каменот, црква, тишина... Секој остров ѝ давал некој мал знак што постепено почнала да го преведува во својот јазик – линијата и филигранот.

Така настанал „Филигрански архипелаг 249°“.

Колекцијата ја сочинуваат 11 авторски брошови, инспирирани од

конкретни острови и локалитети од архипелагот.

„Не сакав буквално да ги преликам нивните географски форми. Многу повеќе ме интересираше да го пронајдам она што јас го чувствувам како нивна суштина и потоа тоа да го претворам во современа форма. За мене филигранот никогаш не бил само декоративна техника. Го доживувам како јазик на линијата – линија што може да носи меморија, да ги поврзува минатото и сегашноста и да ѝ овозможи на традицијата да живее во сосема нов контекст“, објаснува Милошевска.

Сребрена жица

Во овој проект сребрената жица станала начин да мапира нешто што не може да се најде на обична географска карта: секавање, човечко присуство, движење и припадност. И токму затоа ја избрала формата на брошот.

„Од самиот почеток имав една јасна слика: брошот е остров, а телото е море. Кога брошот ќе се постави на човековото тело, островот почнува да се движи. Ја напушта својата фиксна точка на картата и патува со оној што го носи, односно мештаните ги носат брошовите. За мене тоа беше најубавиот начин овие единаесет мали територии да станат еден нов, подвижен архипелаг“, додава Марија.

Она што најмногу ѝ оставило впечаток била реакцијата на луѓето кои по завршувањето останале да ги разгледуваат брошовите одблизу, прашувале за островите, ги препознавале местата и ѝ ги раскажувале своите приказни.

Архипелагот штотуку почна да патува

- За мене тоа беше прекрасна потврда дека луѓето не ја препознаа само техниката или формата, туку воспоставија лична врска со приказните што ги носат овие мали сребрени острови. Можеби токму тој момент ми беше најважен во целото едногодишно патување: приказните што ги земав од островите, преку мојата работа повторно

им ги вратив на луѓето кои живеат со нив, додава Милошевска.

Како македонска уметница, за неа овој проект вели има уште едно важно значење. Во него природно се сретнале две културни средини – нејзиното искуство со филигранот и културното и поморското наследство на хрватскиот Јадран. Не сакала едното да го „преведе“ во другото, туку сакала да создаде простор во кој тие ќе разговараат.

Затоа „Филигрански архипелаг 249“ за авторката веќе не е само колекција од брошови, туку е една нова културна карта, создадена од

сребрена жица, острови, луѓе и нивните приказни.

„И можеби најубавото е што чувствувам дека ова не е крај на проектот. Архипелагот штотуку почна да патува“, вели на крајот Марија Милошевска.

Милена Георгиевска

Фотографии: Игор Турчинов и Јадран Кале

МКД „Илинден“ на „Приморска ноќ“

МКД „Илинден“ од Риека учествуваше на фолклорната смотра „Приморска ноќ“ во организација на КУД „Лантерна“ од Краљевица. Смотрата се одржа на 29 мај 2026 година во дворецот „Франкопан“ во Краљевица. Оваа значајна фолклорна манифестација собра бројни културно-уметнички друштва и фолклорни ансамбли од Приморско-горанската жупанија и пошироко. Пред многубројната публика беше претставено богатството на традиционалната музика, народните ора и разновидните народни носии, со што уште еднаш се потврди значењето на зачувувањето и негувањето на културното наследство.

Покрај домаќините, КУД „Лан-

терна“, на смотрата настапија и КУД „Стрмец“ од Света Недела, ФА „Зора“ од Опатија, КУД „Решетари“, ХКУД „Радост“ од Село кај Сисак, и МКД „Илинден“ од Риека.

МКД „Илинден“ се претстави со пригодна фолклорна програма преку која континуирано ја негува, зачувува и промовира македонската културна традиција. Со изведбата на традиционалните македонски ора, музика, носењето на македонските народни носии, членовите на Друштвото уште еднаш го претставија македонското културно наследство пред публиката.

Фолклорната смотра „Приморска ноќ“ беше пре-

красна можност за дружење, размена на искуства и поврзување на различни културно-уметнички друштва. За МКД „Илинден“ учеството на вакви манифестации претставува значаен придонес кон зачувувањето и промовирањето на македонската културна традиција во Хрватска.

Х. Г.

Јован Николовски

– душата на МКД „Билјана“ од Задар

Со ведар дух, неисцрпна енергија и љубов кон македонската култура, Јован Николовски е пример дека годините се само бројка. Живот исполнет со предизвици, но и со љубов кон семејството, пријателството и македонската заедница во Задар

Меѓу најстарите, но и најактивните членови на Македонското културно друштво „Билјана“ – Задар, посебно место му припаѓа на Јован Николовски. Роден во околината на Куманово, овој витален и ведар 89-годишник е член на Друштвото уште од неговото основање и, без сомнение, е еден од неговите најредовни посетители.

Разбирање, пријателство...

Низ годините животот не го поштедил од тешки искушенија. До пред неколку години на сите активности го придружуваше неговата сопруга Вукосава која, за жал, почина. Набргу потоа го снајде уште една голема болка – загубата на нивниот

60-годишен син. Во тие тешки мигови, дружењето во МКД „Билјана“ му беше потпора и место каде што секогаш наоѓаше разбирање, пријателство и сила да продолжи понатаму.

Вукосава остана во убаво сеќавање како вредна домаќинка и извонредна готвачка. Нејзините тулумби беа неизоставен дел од многу свечености и програми на Друштвото, а членовите и денес со носталгија се сеќаваат на нивниот вкус.

Јован е горд татко на една ќерка, дедо на четири внуци и прадедо на три правнуци. Со особена радост ги покажува нивните фотографии и секогаш зборува за нив со насмевка и гордост.

Исполнет живот

И покрај годините, Јован е пример за активен и исполнет живот. Пее македонски песни, рецитира поезија на својот мајчин јазик, игра, учествува во етно-работилниците и секогаш знае да изненади со своите рачни изработки. Со својот ведар дух, духовити приказни и препознатливи „гачки“ разговори секогаш успева да внесе добро расположение меѓу членовите.

Секојдневно пешачи, не дозволува годините да го ограничат и е активен член и на здружение-то на пензионери во Задар. Сака друштвени игри и верува дека ак-

тивността, дружењето и позитивниот дух се најдобриот рецепт за долг и квалитетен живот.

За изминатите 27 години, колку што постои МКД „Билјана“ – Задар, неговите отсуства може да се избројат на прсти. Токму затоа Јован Николовски е многу повеќе од долгогодишен член – тој е симбол на верност, заедништво и љубов кон македонската традиција и култура.

Му посакуваме уште многу години добро здравје, радост и енергија, за уште долго да биде дел од нашето големо семејство и инспирација за сите генерации.

Антонела Галиќ

Македонските бои, звуци, мириси и вкусови во Липовљани

Липовљани на крајот на август станува место на средба на бројни култури и традиции. Од 28 до 30 август 2026 година на „Липовљанските средби“, кои се одржуваат од далечната 1974 година и кои се една од најпознатите манифестации на националните малцинства во Р. Хрватска, настапи и МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек со две секции, етно-кулинарската „Везилки“ која беше задолжена за претставување на традиционалните јадења, и фолклорната „Танец“ која пак ги прикажа македонските носии, песни и ора.

Богатата програма во која настапија бројни друштва од Хрватска и странство траеше три дена. Кул-

минација на манифестацијата беше настапот на украинскиот ансамбл „Верковина“ од Дрохобич. Но, еден од најатрактивните делови беше делот со штандовите на кои беа изложени ракотворби на малцинствата и деликатеси од различните кујни.

„Горди сме на нашиот штанд и на нашите членки и членови кои навистина се потрудија да ја претстават македонската кулинарска култура во најубаво светло. Имавме и слатки и солени, и пите и баклави, и погачи и зелници, грав и други деликатеси – и сè се изеде во најкусо време! Сето тоа говори за квалитетот на подготвеното“, рече со насмевка Марија Чинчурак, водителка на секцијата.

Во средишниот дел се претставија друштвата кои со фолклор ја негуваат својата традиција и тоа хрватското друштво на домаќините, украинското, чешкото, словачкото, српското, македонското и албанското, а беа прикажани и носии на традиционалното дефиле. Липовљани покажа дека различните јазици, песни, танци и култури се најубавото шаренило на хрватската таписерија културни различности, и дека во неа македонските бои се живи и блескаат во полн сјај.

J. T.

Работилница за зелник и баница

Прештините не му пречеа на МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек да биде активно, а посебно етно-кулинарската секција „Везилки“ која и во текот на врелиот јули продолжи со своите активности.

„Сакавме да научиме како се прават најубавите македонски пите, зелник и баница“, рече Дорис Танасковски, членка на секцијата инаку Хрватка по потекло, но омажена за вредниот Цветан, активен член на Друштвото, од неговото доаѓање во Осиек. А подобра учителка за такви работи нема од Марија Чинчурак, водителката на „Везилки“ и авторка

на книгата „Мајкиниот македонски готвач“ која се објави во 2023 година.

- Најдобар начин да се сочуват традициите е да се повторуваат, да се користат и да станат дел од секојдневието. Кога доаѓаме во Друштвото ние зборуваме македонски, ама и си ги разменуваме сеќавањата на она што нè учеле старите, рече Чинчурак и ги пофали присутните за нивната активност на работилницата.

А работилниците на оваа секција нема да запрат. Со нови предизвици и нови рецепти продолжуваат во септември.

J. T.

Осиечани традиционално на гости кај Словаците во Јелисавац

Екоја година МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек оди на гости кај Словаците во Јелисавац. Со нив, нашето Друштво го поврзуваат многу дружења и соработка кои траат повеќе години. Оваа година посетата беше на 22 август, кога во рамките на „Деновите на Словаците“ се прославува вечерта на корбачикот, традиционално јадење од сирење. Корбачик е традиционален словачки кашкавал, односно сирење кое се обликува во

плетенка, а потекнува од регионот Орава во северна Словачка.

Манифестацијата беше многу посетена, а ја организираа Матицата словачка – Јелисавац и СКУД „Иван Брљик Словак“. Во рамките на наставот беше одбележана и важна годишнина: 135 години од доаѓањето на Словаците на ова подрачје во Хрватска. МКД „Браќа Миладиновци“ настапи во културниот дел од програмата заедно со домаќините и со уште неколку културни друштва на Словаците од Дарувар, Велимировац и Радошовце.

Публиката и посетителите ги поздравиле претседателот на Матицата словачка – Јелисавац, Даниел Кубала, градоначалникот на Нашице, Крешимир Кашуба, застапникот на чешкото и на словачкото национално малцинство, Владимир Билек, претседателот на Матицата на Словаците во РХ, Мирко Вавра,

заменикот на жупанката на Осиечко-барањската жупанија, Јосип Милетиќ, и претседателката на Советот за националните малцинства на Осиечко-барањската жупанија, Ана Канѓера-Легчевиќ.

„Нашице е познато како средиште на словачката заедница“, рече Драгољуб Сиљаноски, претставникот на македонското национално малцинство за Осиечко-барањската жупанија. Тој додаде дека соработка е важна за сочувувањето на целокупното културно и традиционално творештво на малцинствата во регионот, но и за претставување на она што Македонија и МКД „Браќа Миладиновци“ и Заедницата на Македонците во РХ го негуваат во Хрватска повеќе децении.

МКД „Браќа Миладиновци“ се претстави со фолклорната секција „Танец“ која изведе неколку традиционални ора и измами бројни аплаузи од публиката.

Јулијана Тешија

Спој на музиката, традицијата и заедништвото

Во живописното Гомирје, мало место сместено во зеленилото на Горски Котар, традиционално се одржува еден од најинтересните музички настани во овој крај – „Фестивалот на хармониката“ – „Gomirje harmonika mundijal“.

Фестивалот е започнат во рамките на проектот „Риека 2020 – Европска престолнина на културата“, а низ годините прерасна во препознатлива културна манифестација која ги собира хармоникашите, музичарите, фолклорните групи и бројните посетители.

Посебноста на фестивалот е токму хармониката, инструмент кој има длабоки корени во музичката традиција на овој крај и претставува спој на традиционалната и совреме-

ната музика.

Фестивалот не е наменет само за професионални музичари. Посебен дел од програмата се музичките работилници и кампот за млади хармоникаши, каде младите имаат можност да учат од искусни музичари, да развијат свои знаења и вештини.

Покрај музичката програма фестивалот нуди и фолклорни настапи, концерти, дружења и други културни содржини. Како гости на фестивалот, на 28 август 2026 година МКД „Илинден“ од Риека се претстави во полн сјај. На сцената во близина на манастирот посветен на Пресвета Богородица, македонскиот мелос, веселата песна и оротото ги разгалија душите на посетителите. Настапот на МКД „Илинден“,

како и секогаш, беше впечатлив, енергичен и емотивен и секогаш со тенденција да ја пренесе својата енергија на публиката.

Фестивалот во Гомирје покрај тоа што секое лето ги оживува звуците на хармониката, создава и мост меѓу минатото, сегашноста и иднината.

Х. Г.

„Годишнина на Мануел де Фаља“

Македонскиот Културно-информативен центар во Загреб ја заокружи својата концертна сезона на 7 јули 2026 година со концерт посветен на 150-годишнината од раѓањето на големиот шпански композитор Мануел де Фаља. Бројната публика уживаше во извонредната изведба на дуото Бадивуку – Кастратовиќ, составено од истакнатите македонски уметници Сихана Бадивуку (виолина) и Маја Кастратовиќ (пијано), кои со својата виртуозност, префинета музикалност и исклучителна сценска комуникација приредија концерт за паметење.

На почетокот поздравно обраќање имаше директорката на МКИЦ во Загреб, Мими Горгоска Илиевска. Покрај ремек-делата на Мануел де Фаља и неговите шпански современици, пред загребската публика беа изведени и композиции од македонскиот композитор Тома Манчев.

Сихана Бадивуку е истакната македонска музичка уметница со богата меѓународна кариера. Свое-то образование го стекнала на Државниот конзерваториум за музика „Петар Илич Чајковски“, во Киев, а потоа и во Москва, каде што ди-

пломирала и магистрирала во класата на проф. Евгениј Чугаев. Настапувала во Италија, Шпанија, Турција, Германија, Русија, Финска, Белгија и во многу други земји.

Маја Кастратовиќ дипломирала на престижниот Московски државен конзерваториум „Петар Илич Чајковски“, а постдипломските студии ги завршила во Скопје. Како концертна пијанистка настапувала со Оркестарот на Македонската филхармонија и реализирала бројни солистички и камерни концерти. Од 2001 година живее и работи во Словенија. Добитничка е на бројни признанија и награди.

Е. П.

Традицијата ги поврзува луѓето

Кога различни јазици, обичаи, песни и танци ќе се спојат на едно место, се создава нешто навистина посебно. Токму таква атмосфера владееше од 10 до 12 јули

2026 година во Велика Горица, која ги отвори вратите за учесниците на „25. Меѓународен фолклорен фестивал“ во организација на Фолклорниот ансамбл „Туропоље“ и уште еднаш потврди дека традицијата е најдобриот начин за поврзување на луѓето.

Фестивалот собра гости од Бугарија, Полска, Косово и Македонија, кои заедно со домаќините ја презентираа убавината на народните ора, песни и живописни народни носии пред бројната публика. Ваквите настани одново нè потсетуваат колку фолклорот ги обединува народите без оглед на јазикот и границите, и колку се важни во чувањето, негувањето и претставувањето на сопствената традиција.

Јубилејното издание на Фестивалот се одржуваше во градскиот парк „Д-р Фрањо Туѓман“. Богатото македонско фолклорно наследство го претстави КУД „Таше Милошевски“ од Ресен. За нивните прекрасни кореографски фолклорни и музички изведби на „Биљана платно белеше“, „Тресеница“, „Преспански игри“, „Цвеќе-белачка“, „Бисерот од мала Преспа“ и многу други, беа наградени со силни аплаузи од публиката и со признанија за учество и за најдобра техничка изведба на танц од организаторот.

КУД „Таше Милошевски“ основано е 1945 година и како најстарио Друштво во Македонија е достоин амбасадор на традицијата, културата и идентитетот на Преспа и на Македонија.

Е. П.

Кога срцето е полно со Македонија

Има ли поубаво од посетата на родниот крај, од гледањето на боите, слушањето на звуците и чувствувањето на мирисите на детството, сеќавањата на најмилите? Од таа причина, како и со желба на најмладите да им овозможи да ја посетат татковината на постарите, на нивните дедовци, баби, татковци и мајки, МКД „Браќа Миладиновци“ секоја година организира патување накај Македонија

Патувањето понекогаш опфаќа повеќе локации, Скопје, Струга, Охрид, Битола, но овој пат тоа беа Охрид и Кавадарци. Членовите на Друштвото заминаа со желба да бидат дел од Балканскиот фестивал на народни песни и игри кој секое лето се одржува во Охрид. Оваа година фестивалот се одржа од 3-7 јули и на членовите на Друштвото им овозможи бројни едукативни настани меѓу кои најважни беа два: да се проследи настапот на „Македонија – Танец“ и да се биде дел од работилницата за традиционални инструменти и песни.

Охрид

Настапот на професионалниот ансамбл „Македонија – Танец“ се случи веднаш по доаѓањето во Охрид, односно на 4 јули 2026 година во вечерните часови. Среде Охрид полн како кошница, членовите на овој тим кој е главен чувар и промотор на македонската традиционална музика, народни песни и ора, изведоа бројни ора и ја воодушевија уште побројната публика.

Во рамките на своето доаѓање во Охрид, настап имаше и фолклорната секција „Танец“ на МКД „Браќа Миладиновци“ со кореографијата

„Билјана платно белеше“ кој беше дел од дефилето на 6 јули. Истиот ден, членовите на Друштвото зедоа активно учество во работилницата за охридски танци и свирење традиционални инструменти. Неа ја водеа Татјана Тренеска, инаку водителка и кореографка на фолклорното студио „Гердан“ од Охрид која на присутните им говореше за традиционалните песни и ора од охридскиот крај, и Даниел Тренески кој присутните ги учеше како да свират гајда и тапан.

Кавадарци

Гостувањето на МКД „Браќа Миладиновци“ во Македонија се заврши со посетата на винарницата „Тиквеш“ во Кавадарци. Инаку,

минатата година оваа винарница одбележа 140 години од своето постоење, а симбол е на традицијата, квалитетот и иновацијата во винарството во Македонија.

„Нашата посета на Македонија ни дојде како мелем: се наполниме со убавини, ги обновивме контактите со партнерите од Охрид и стекнавме некои нови пријателства. До година – повторно!“, рече Борис Трајановски, претседател на МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек.

Јулијана Тешија

Музичко-етнолошки камп во Берово

Градот Берово, планинскиот бисер на Источна Македонија, од 20-25 јули годинава беше домаќин на Музичко-етнолошкиот камп наменет за децата на иселениците кои го изучуваат македонскиот јазик

Организатор на овој настан е македонската Агенција за иселеништво која од 2008 година организира летни кампови за децата на иселениците. На кампот учествуваа 45 ученици од Хрватска, Германија, Малта, Турција, Словенија, Србија, Шведска и од Обединетото Кралство.

На свеченото отворање на кампот топло добредојде на учениците им посакаа градоначалникот на Општината Берово, Петар Ружински, директорот на Агенцијата за иселеништво, Горан Ангелов, и програмскиот менаџер, Дина Муцунска.

прилика да се запознаат со градот Берово и неговата околина, преубавото Беровско Езеро, како и живописните манастири посветени на Пресвета Богородица и Архангел Михаил, а неизоставна беше и посетата на Музејот на градот Берово.

Неколку дена децата уживаа во работилниците на отворено, прошетките во преубавата природа, запознавањето со старите занаети и користењето на стари алатки. Секако, тука беа и вечерните дружења збогатени со музика, логорскиот оган, пикник, како и киното на отворено.

меѓу децата од дијаспората, чија задача во иднина е зачувување на традицијата, јазикот и културата, нејзина презентација насекаде во светот и создавање на идни поколенија кои ќе ги наследат и продолжат. Република Хрватска на кампот во Берово ја претставуваа ученици од Риека, Сплит, Пула и Загреб. За нив, ова беше едно прекрасно искуство, како надградба на она што го учат на часовите по Македонски јазик и култура во училиштата.

Христина Грозданоска

Работилници на отворено

Организаторскиот тим на овој Музичко-етнолошки камп на мошне интересен и едукативен начин осмисли програмски содржини прилагодени за интересите и возраста на учениците учесници на кампот. Покрај можноста за изучување на јазикот, децата имаа несекојдневна

Традиционални инструменти

Како дел од програмата и основен мотив на кампот беше запознавањето со традиционалните инструменти, народниот мелос и фолклорот, а исто така учениците активно учествуваа и во подготовката на традиционална македонска храна. За крај на кампот децата ги презентираа своите новостекнати знаења и вештини, за што беа наградени со благодарници од страна на организаторот.

Значењето на овој вид на камп не е само од едукативен карактер, туку претставува можност за креативност и уметничко изразување, но пред сè мост на пријателство

Летна школа по македонски јазик

Летната школа по македонски јазик во Селце е прекрасна можност за дружење, учење и запознавање со македонскиот јазик и култура

Во текот на Школата учениците учествуваа во разни активности, часови, работилници и игри преку кои на интересен начин го усовршуваа македонскиот јазик.

Проектот, чиј носител е Заедницата на Македонците во Република Хрватска, а се реализираше со финансиска поддршка на Министерството за наука, образование и млади на Република Хрватска како главен покровител, Град Света Недела, МКД „Илинден“ – Риека и МКД „Браќа Миладиновци“ – Осиек, беше реализиран во периодот од 13-19 јули 2026 година.

Покрај учењето, Летната школа на учесниците им понуди прилики за стекнување нови пријателства, активно поминато слободно време и создавање на убави спомени. Селце со својата местоположба е идеално место за одржување на ваков тип на летна школа. Селце е мало и убаво туристичко место на Јадранот во близина на Цриквеница. Познато е по чистите плажи, пријатната

атмосфера и прекрасната природа. Тие атрибути на Селце им пружија на учениците слободното време по наставата да го поминуваат во капење, прошетки, спорт и дружење.

На Летната школа во Селце учествуваа 50-тина ученици од Загреб, Осиек, Задар, Риека, Дуго Село и Света Недела. Едукативниот дел на проектот беше конципиран како спој од неколку сегменти.

Креативност

Координаторка и водителка на проектот беше Ивана Брезовец, професорка. На часовите по македонски јазик, почнувајќи од „Бу-

шавата азбука“ па сè до плејадата македонски писатели и поети, учениците на интересен и креативен начин ги усвојуваа граматичките правила, го збогатуваа речникот со нови зборови и изрази, вежбаа правилно читање и пишување. Учениците читаа текстови, разговараа, пишуваа состави и решаваа разни јазични задачи. Преку разговор со практични вежби, тие полесно го совладуваа македонскиот јазик.

Ликовната работилница беше место за создавање на уникатни дела инспирирани од убавините на Македонија, а својата посветеност во овој дел ја пружи наставничката Наталија Лековска.

Карате тренерот Стефан Цветановски беше задолжен за одржување на утринските, тренинзи фокусирани на концентрација, физичка активност, дисциплина и јакнење на телото.

Дел од програмата на Летната школа беше и настапот на МКД „Илинден“ со своите секции, а водителката Ивона Дуноски, која воедно беше и водителка на фолклорната работилница, одржа предавање за македонските носии, нивното значење и презентирање на неколку од нив. Програмата заврши со весело македонско оро.

За крај на еднеделната Летна школа на учениците им беа доделени дипломи за учество.

Христина Грозданоска

„Vjetrovit zvuk“

Издавачката куќа „Биакова“ и загребските Градски библиотеки на 11 јуни 2026 година во Градската библиотека на Старчевиќев плоштад во Загреб организираа промоција на третата книга од „Поетскиот триптих“ на авторката Злата Цундековиќ. Книгата со на-

Дејан Макаријовски

слов „Vjetrovit zvuk“ како прилог содржи ликовни дела на хрватски, словенечки, српски, бошњачки, црногорски и македонски автори.

Злата Цундековиќ (1950, Доња Ломница) досега иницирала и поддржала бројни културни програми, промовирала драмска, книжевна, музичка и визуелна уметност, професионално и аматерски. Објавувала поезија во многу јавни хрватски печатени изданија, на радио и ХТВ. Авторка е на 4 визуелни и поетски разгледници илустрирани од познати хрватски уметници. Добитничка е на повеќе награди и признанија.

„Vjetrovit zvuk“ е поетско истражување кое се слуша и трае. Од Македонија во стихозбирката се застапени Билјана Толевска Наумовска со делото „Етида“ и Дејан Макаријовски со делото „Есенски триптих“. Билјана Толевска Наумовска е македонска сликарка, ликовен уметник од Битола. Нејзиното творештво е изразено во богат и разновиден опус, специфично, оригинално и виртуозно, особено во нејзината работа со туш и суптилни

Билјана Толевска Наумовска

акварели. Дејан Макаријовски е современ македонски академски сликар и визуелен уметник од Битола. Препознатлив е по својот специфичен сликарски стил кој функционира како стилски колаж. Неговите дела вклучуваат масло на платно, графика и рачно изработен филигран.

Е. П.

КУД „Китка“ од Драчево со настап во Ново Чиче

КУД „Чиче“ од Ново Чиче е организатор на 21. Меѓународна фолклорна смотра „Ивање во Ново Чиче“, што се одржа на 13 јуни 2026 година во Ново Чиче. Повеќе од две децении манифестацијата собира фолклорни друштва од Хрватска и од странство и е еден од најзначајните настани во Туропоље

и Загребската жупанија, со цел презентирање на традиција, обичаи, песни, фолклор и народни носии како на различни хрватски региони, така и на културното богатство на земјите во регионот.

Годинава на Смотрата настапија 10 фолклорни групи од Хрватска, Словенија, Босна и Херцеговина, Србија и Македонија, па присутните имаа можност да се запознаат со разновидноста на богатото фолклорно наследство. Од Македонија настапија најмладите членови на КУД „Китка“ од Драчево, претставувајќи ја македонската традиција, музика и фолклор пред бројните присутни, меѓу кои беше и директорката на македонскиот Култур-

но-информативен центар во Загреб, Мими Горгоска Илиевска.

Во рамките на својата турнеја, членовите на КУД „Китка“ го посетија и македонскиот КИЦ во Загреб, каде што директорката Горгоска Илиевска ги запозна со неговата работа, како и со значењето и улогата на културната дипломатија во поврзувањето на народите и промоцијата на културните вредности.

Е. П.

„Кон творештвото на Васил Тоциновски“

Новиот монографски труд на Васил Дрвошанов резимира дека Тоциновски зад себе остави и сè уште остава длабоки бразди во науката за книжевноста и во уметничката книжевност

Книгата „Кон творештвото на Васил Тоциновски“ на универзитетскиот професор Васил Дрвошанов во издание на „Бата прес“ има и еден јубилеен повод со кој се одбележуваат 80 години од раѓањето на еден од најплодните македонски автори.

Во предговорот, меѓу другото е нагласено: „Овие нафрлоци јасно покажуваат дека проф. д-р Васил Тоциновски е несекојдневна појава во македонската книжевност, култура и наука, која продолжува да опстојува и да се простуми во Македонија на балканските ветромети“.

Дрвошанов точно и со почит одредува или поточно резимира оти „Тоциновски зад себе остави и сè уште остава длабоки бразди во науката за книжевноста и во уметничката книжевност. Овој труд не само што ги одбележува појавувањата на неговите книги туку настојува и да ја протолкува стожерната творечка тежест во разгледуваните дела со намера да ги доосветли и да ги приближи до научната и до уметничката јавност за потемелно запознавање со дел од неговото творештво“. Обраќајќи се до читателите запишува: „Вам, ви оставаме аманет самите да просудите за извонредните дела, создавани во творечката работилница на реномираниот

творец и зналец проф. д-р Васил Тоциновски, кој го гради македонскиот континуитет и го дополнува македонското творештво со новооткриени дела, автори, културни настани и сл., притоа, ја заокружува нашата сознајба за нас и за нашите книжевни, културни и општествени врски со европските и другите народи, книжевности и култури, оставајќи цивилизациска трага во времето на нашето многувековно достоинствено опстојување на овие простори“.

„Некои златни времиња“, една мудра постапка, зашто поезијата и го најави присуството на Тоциновски во тековите и резултатите на современата македонска книжевност. Со првата интимна и љубовна исповедна и споменична песна за детството и минатото, и втората извонредно квалитетна и со високи естетски дострели мисловна и мудра поетика за универзалните димензии на егзистенцијата, за смислата/бесмислата на човекот, времето и просторот.

Второто поглавје „Книжевни толкувања“ има 7 текстови. Како

исклучително битни за македонската книжевна историја одвоени се монографијата за „Расказот на македонскиот 19 век“ и прилозите во „Коренот“ исполнети со традицијата и континуитетот, со идентитетот и македонскиот јазик на дводомните писатели. Сепак, од делата кои се интерес на професорот Дрвошанов посебно треба да

се истакне „Лов на елени“, објавено во Загреб (2015, ЗМРХ), во тираж од илјада примероци. Тоа е големата љубов на Васил Тоциновски кон авторите од втората половина на 19. и од првата половина на 20. век. Оригиналноста на творештвото на овој автор сама по себе ја одредуваат насловите на студиите „Нови наоди во македонската книжевност и култура“ за „Златоусно слово“ и

Традиција и континуитет

Структурата на книгата ја составуваат 14 студии распределени во 3 поглавја. Во првото „Поетски интерпретации“ се вреднуваат поетските збирки „Затворен ковчег“ и

„Нови создајби во македонската книжевност“ за делото „Балкански вознеси“.

Знак на препознавање

Последното поглавје „Јазични анализи“ комплетно низ петте студии е посветено на македонско-хрватските врски. Во хрватските книги на Тоциновски „Сушачко поподне“ и „Тијело за гријех“, објавени на хрватски јазик, мунициозно Дрвошанов ги разгледува изразувањето на крвните сродници по нагорна линија, именување роднински односи, хрватските и македонските називи

на сродниците по брак, хрватските соматизми во романот „Тијело за гријех“.

Васил Тоциновски е љубопитен творечки дух и со подеднаква страст пишува поезија, раскази, романи, литература за деца и млади, критика и есеистика, тој е книжевен историчар, антологичар, преведувач. Свкупната литература која го носи неговиот потпис ја има онаа мудра порака да се почитуваш и сакаш себе, зашто очекуваме ли оти некој друг тоа ќе го стори за нас, грдо сме се излажале. И токму така имаме автор кој ги проследува, толкува и вреднува традицијата и континуитетот, идентитетот на македонската книжевност и култура,

на македонскиот јазик, и притоа таа не постои сама за себе, туку е рамноправен дел од големото семејство европски национални литератури. Тука би сакале да забележиме оти за нас посебно вредносни се одредени компаративни толкувања и согледувања кои се одликуваат или поточно ги покажуваат дарбата и знаењата на професорот Васил Тоциновски. Потврда повеќе за една ваква оценка е и податокот оти токму дводомните, двојазичните и повеќејазичните писатели се негова идентификација, знак на препознавање и пресоздавање во одговорноста пред пишаниот збор.

Елизабета Петровска

Историја на македонската рок музика

На 28 јули 2026 година пред публиката во преполната сала на македонскиот Културно-информативен центар во Загреб, се одржа аудио-визуелна изложба и предавање на тема „Историја на македонската рок музика 1963-2026“ од авторот Тошо Филиповски.

Директорката на МКИЦ, Мими Ѓоргоска Илиевска, го претстави авторот осврнувајќи се на неговото богато творештво и долгогодишна посветеност во истражувањето, документирањето и афирмацијата на македонската рок музика и рок култура. Со пригоден говор на присутните им се обрати и македонскиот амбасадор во Хрватска, Драган Ѓурчевски.

Последниот настан во МКИЦ пред летната пауза се состоеше од единствена презентација на авторот Тошо Филиповски, кој низ нарација и аудио-визуелен приказ на архивски материјали, ретки фотографии, видеоснимки и музички записи, повеќе од шест децении континуирано го следи развојот на македонската рок сцена – од нејзините почетоци во 1960-тите години па сè до денес.

Тошо Филиповски е новинар, уредник, радио-водител, телевизиски автор, организатор на фестивали, издавач и промотор. Како автор на

капиталните изданија: „Македонска рок енциклопедија 1963-2018“, „Македонска дискографија – винили“, „Македонски рок времеплов“, монографијата „Мизар – Откровенија 1981-2021“, биографијата „ГОТРА“ и најновата монографија „Суперхикс – Хроника на една гласна иронија“, тој создаде непроценлива документарна граѓа за македонската рок сцена.

По гостувањето во Загреб, својата хрватска турнеја Филиповски ја продолжи во Риека, Пула, Сплит и Дубровник.

Е. П.

Под покровот на Пресветата Богородица: духовно тржество во Риека

„Во Успението светот не си го оставила, Богородице“ – со овие зборови од празничниот тропар, верниот народ во Риека на 28 август, молитвено го прослави големиот празник Успение на Пресветата Владичица наша Богородица и Секогаш Дева Марија

Обран под нејзиниот мајчински покров и молитвено застапништво, народот Божји со вера и благодарност ја прослави Онаа која останува вечна посредничка и застапница на христијаните, неисцрпен извор на утеха, надеж и духовна сила.

Меѓусебна почит

Во атмосфера исполнета со братска љубов, молитва и духовна радост, храмот беше исполнет со верници кои дојдоа да ја посведочат својата вера и љубов кон Светата Црква, прославувајќи ја Мајката Божја, која и денес своите чеда ги собира во единство, мир и заедништво.

На празникот Успение на Пресветата Владичица наша Богородица и Секогаш Дева Марија – Голема Богородица, во храмот на Македонската православна црковна општина „Св. цар Константин и царица Елена“ во Риека беше отслужена Света

архиерејска божествена литургија.

Со Светата литургија чиноначалствуваше Неговото Високопреосвештенство, Митрополитот Европски г. Пимен, во сослужение со парохискиот свештеник о. Дејан Белчовски. На литургиското тржество присуствуваа и католичкиот надбискуп на Риека, монс. Мате Узениќ, како и монс. Сањин Францетиќ, чие присуство беше сведоштво за меѓусебната почит, братската љубов и добрата соработка меѓу црквите.

Молитви за мир во светот

По завршувањето на Светата литургија, во знак на почит, пријателство и братска љубов, католичкиот надбискуп монс. Мате Узениќ на Неговото Високопреосвештенство Митрополитот Европски г. Пимен му подари икона на Пресвета Богородица Трсатска, а митрополитот Пимен, возвраќајќи го дарот на љубовта, му подари икона на Пресвета Богородица. Овој гест претставуваше силно сведоштво за взаемното уважување и духовното пријателство.

Во молитвена радост и духовно единство, бројниот верен народ

се собра во храмот за достоино да го прослави овој голем богородичен празник. Верниците пристапија кон Светата Чаша и се удостоија да се причестат со Светите Христови Тајни, вознесувајќи молитви за мир во светот, благослов во семејствата, здравје, спасение и духовно напредување на целиот народ Божји.

По завршувањето на богослужбата, празничното заедничко дружење продолжи со Трпеза на љубовта и свечено дружење во просториите на Македонското културно друштво „Илинден“ – Риека, во духот на христијанска љубов, заедништво и братска радост.

Празничниот ден во Риека помина во молитва, благодарност кон Бога и духовна радост, а собраниот верен народ уште еднаш ја посведочи својата љубов кон Светата Црква и единството на македонската православна заедница.

о. Дејан Белчовски

31 година вера, традиција и македонско духовно единство во Пула

Македонската православна црковна општина „Св. Јоаким Осоговски“ од Пула со свечена богослужба и заедничко празнично дружење го одбележа 31-годишният јубилеј од своето постоење и дејствување во Истарската жупанија

што беше изразена поддршка за долгогодишното дејствување и придонесот на македонската заедница во културниот и општествениот живот на Истра.

значењето на светецот како пример за вера, посветеност и духовен подвиг, нагласувајќи дека верата не е само наследена традиција, туку и начин на живеење и морална сила што го обединува човекот со Бога и со заедницата.

Празничната атмосфера продолжи во просториите на Советот на македонското национално малцинство за Град Пула, каде верниците се собраа на заедничка трпеза и дружење. Прославата продолжи во духот на македонската традиција, со музика, разговори и споделена радост по повод празникот и именденот на МПЦО „Св. Јоаким Осоговски“, потврдувајќи уште еднаш дека и по 31 година оваа црковна општина останува важен духовен и културен столб на Македонците во Истра.

Михаела Златеска

Го вера, духовност и силно чувство на припадност кон македонските корени, МПЦО „Св. Јоаким Осоговски“ од Пула го прослави својот значаен јубилеј. Празникот на Свети Јоаким Осоговски, кој за македонската православна заедница во Пула има особено духовно и традиционално значење, беше одбележан со свечена богослужба, молитва, славски обичаи и заедничко дружење на верниците.

Свечената богослужба се одржа на 30 август во црквата „Св. Фрањо Асишки“ во Пула, а ја предводеше парохискиот свештеник за Приморско-горанската и Истарската жупанија, отец Дејан Белчовски. Во присуство на голем број верници беа упатени молитви за здравје, мир, благосостојба и подобра иднина.

Овогодишното одбележување беше особено значајно и поради присуството на повеќе деца. Нивното учество внесе радост и надеж меѓу присутните, потсетувајќи дека младите генерации се иднината на црквата, верата и македонската традиција.

На свеченоста за првпат присуствуваше и водителот на Управниот оддел за земјоделство на Истарската жупанија, д-р Есио Пинзан, со

Вредностите на заедништвото

На прославата традиционално се кршеше славскиот колач. Кумови годинава беа Даниела, Тамара и Бојан Мишевски, додека кумската икона минатата година ја имаше Иван Мишевски. За следната година кумството го презеде семејството Златкови. Преку оваа традиција се пренесуваат вредностите на заедништвото, одговорноста и љубовта кон црквата од генерација на генерација.

По завршувањето на богослужбата, отец Дејан Белчовски ги поздравил присутните и одржал пригодно духовно предавање на тема „Животот и делото на Св. Јоаким Осоговски низ призмата на Новиот Завет“. Во своето обраќање тој го истакнал

„Портрети на Игор Ангелков и Снежана Младеноска Ангелков“

Инспиративна книжевна вечер посветена на современата македонска книжевност се одржа на 19 јуни 2026 година во македонскиот Културно-информативен центар во Загреб. Присутните имаа можност да се запознаат со книжевните патишта, творечките искуства и актуелните изданија на современите македонски писатели Игор Ангелков и Снежана Младеноска Ангелков.

Настанот реализиран со поддршка на македонското Министерство за култура и туризам го отвори директорката на МКИЦ, Мими Горгоска Илиевска.

Снежана Младеноска Ангелков зад себе има 5 книжевни дела, а дебитиране со романот „Единаесет жени“, за кој во 2011 година ја освои наградата „Роман на годината“ во Македонија. Игор Ангелков е автор на 7 прозни книги и 4 дела од областа на филмската есеистика, а оваа година ја објави и својата прва збирка поезија. Тие во различни периоди имаат престојувало на книжевни резиденции во Хрватска, во Пазин и Сплит.

Творештвото на овие двајца писатели кои освен писателскиот, веќе две децении го делат и заедничкиот живот, препознато е и од книжевната критика и од читателската публика, и претставува вреден придонес за современата македонска книжевност.

Е. П.

Музика што ги поврза традицијата и современиот израз

Аубителите на класичната музика на 24 јуни 2026 година имаа можност да уживаат во извонреден концерт што се одржа во македонскиот Културно-информативен центар во Загреб. Младите уметници, виолинистот Александар Војнески и пијанистот Арда Мустафаоглу, со нивната виртуозност, чувствителност и музичка зрелост приредија незаборавна вечер исполнета со силни емоции и врвни интерпретации.

Пред почетокот на концертната програма, присутните ги поздравиле и им се обратија директорката на МКИЦ, Мими Горгоска Илиевска, и македонскиот амбасадор во РХ, Драган Ѓурчевски. Концертот ја откри изведувачката префинетост, музичката длабочина и стилската свесност на двајцата уметници кои преку дијалог меѓу виолината и пијаното создадоа заеднички простор на звук, мисла и емоција.

Исполнетата сала и вниманието со кое публиката ја проследи секоја изведба беа најдобра потврда за успешноста на концертот. Долготрајниот аплауз на крајот од вечерта беше искрен израз на благодарност и признание за Војнески и Мустафаоглу, кои со својата уметност оставиле силен впечаток кај присутните.

Е. П.

Јулијана Величковска на книжевна резиденција во Загреб

Гостинка на книжевната резиденција на Друштвото на хрватските книжевни преведувачи во јуни 2026 година во Загреб е Јулијана Величковска, македонска поетеса, писателка, уредничка, преведувачка и организаторка на поетски фестивали.

Јулијана Величковска е основач на издавачката кука „ПНВ Публикации“, директорка и соосновач на „Скопскиот поетски фестивал“ и програмска директорка на фестивалот „Поетска ноќ во Велестово“. Членка е на Друштвото на писателите на Македонија и на европската поетска мрежа „Версополис“. Авторка е на три поетски збирки, роман, куси раскази, детска книга и друго. Нејзината поезија е преведена на 20 јазици, песните ѝ се вклучени во повеќе антологии на современа македонска поезија во светот и во антологии на современа светска поезија објавени и во Хрватска. Учествувала на бројни меѓународни книжевни фестивали во Европа и Азија. Авторка е на четириесетина книжевни преводи на македонски јазик од англиски, хрватски, српски, црногорски и руски јазик.

За време на престојот во Загреб, Величковска ќе преведува песни од стихозбирката „Polje, slama, žudnja“ на Евелина Рудан, на која ѝ беше доделено важно признание, годишната награда „Владимир Назор“, а ќе работи и на нејзиниот нов поетски ракопис.

Е. П.

ПРИЛОШКИ ОПРЕДЕЛБИ

(продолжение)

в. Прилошката определба за начин одговара на прашањето во врска со тоа како се вршело, се врши или ќе се врши дејството искажано со прирокот. Овде ги среќаваме: **прилозите за начин** (вака, лесно, тивко, херојски), **именки**, односно **именски групи со предлози** (Го пречекаа со цвеќиња; Зборувааше со шепот), **глаголски прилог** (Зборувааше шепотејќи), **фразеолошки изрази** (Тие живеат на голема нога) и со **споредба со како** (Тој ги сака учениците како свои деца).

г. Прилошката определба за количество и степен се изразува со прилози (малку, премногу), со именки со или без предлози (Вреќата тежеше дваесет килограми) и фразеолошки изрази (Работи за тројца).

д. Прилошката определба за причина одговара на прашањата: *зошто? од која причина?* Овде среќаваме именки со предлози: – *Скока од радост.*; – *Не дојде на училиште поради болест.* Спореди: – *Вработените го критикуваа директорот поради неговата пасивност.* (од печатот).

ѓ. Прилошката определба за цел одговара на прашањето: *со која цел?* и овде среќаваме именки или именски групи со предлози: – *Отиде по млеко.*; – *Правам сè заради твојата сигурна иднина.* Спореди: – *Сојузот ќе се заложил за постигнување согласност меѓу преговарачите.* (од печатот).

е. Прилошката определба за услов одговара на прашањето: *под кој услов?* Овде среќаваме именки или именски групи со предлози: – *Без потпис писмово не можеме да го пратиме.* Спореди: – *Без ред нема ни поредок.* (Б. Павловски).

ж. Прилошката определба за допуштање дава информација дека дејството во реченицата се вршело, се врши или ќе се врши спротивно на она што би се очекувало како последица на информацијата што ја дава таа (прилошката определба), на пример: – *И покрај тешкотиите – успеавме;* – *При сето внимание – падна.* Спореди: – *И покрај партиските борби за гласови, избирачите остануваат незаинтересирани.* (од печатот).

Лидија Георгиева
Постојан судски преведувач од
македонски на хрватски јазик и
обратно

bez jezičnih
prepreka...

TRANSLATION AGENCY
beyond language
barriers...

Bekos
Zagreb, Croatia

e-pošta: bekos@bekos.hr • Siget 18c/6. kat • Tel. 01 6525 750/Mob. 091 572 33 88 •

**PREVODITELJI I SUDSKI TUMAČI ZA MAKEDONSKI, BUGARSKI, UKRAJINSKI, ENGLISKI,
NJEMAČKI, SLOVENSKI, TALIJANSKI, FRANCUSKI I OSTALE JEZIKE**

*Stručni i kvalitetni prijevodi s područja prava, gospodarstva, medicine, farmacije,
religije, arhitekture, građevine, strojarstva.*

OBRATITE NAM SE S POVJERENJEM!

59. Летна школа на МСМЈЛК при УКИМ

На Летната школа учествуваа 60 македонисти, слависти, балканолози, филолози, културолози и преведувачи од 17 земји

Во периодот од 19 август до 2 септември 2026 година во Охрид се одржа 59. Летна школа на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Свеченото отворање беше на 20 август во Конгресниот центар.

На отворањето поздравни обраќања имаа ректорката на УКИМ, проф. д-р Биљана Ангелова, директорката на Меѓународниот семинар при УКИМ, проф. д-р Кристина Николовска и македонската министерка за образование и наука, проф. д-р Весна Јаневска. Ректорката Ангелова ги додели и наградите за македонистика – наградата „Воздејства“ на проф. д-р Кристина Крамер од Канада и благодарници „Синергии“ на министерката проф. д-р Весна Јаневска и на Државната лотарија на Македонија.

На оваа Летна школа учествуваа 60 македонисти, слависти, бал-

канолози, филолози, културолози и преведувачи од 17 земји: Албанија, Аргентина, Бугарија, Италија, Јапонија, Канада, Народна Република Кина, Полска, Романија, Руска Федерација, САД, Словачка, Словенија, Србија, Турција, Унгарија, Франција и Хрватска.

Програмата на Летната школа содржеше лекторски вежби, предавања, интерактивна настава, амбиентална настава во стариот град, курс по македонски народни ора, преведувачка работилница, културно-уметничка програма, промоции и научна екскурзија во стариот град.

Во три години - три лекторати

Беа промовирани и најновите шест зборници – „Зборник-Предавања на 58. Летна школа“, „Зборник на 52. Меѓународна научна конференција“, три зборници од преведувачката работилница приредени од проф. д-р Кристина Николовска: „Гане Тодоровски – на недорек јазик“, „Петре

Андреевски – на река од јазик“ и „Анте Поповски – на океан од јазик“, како и „Излишно писмо до Бога / Zbyteczny list do Boga“, препеви на полски јазик од проф. д-р Макеј Кавка.

Со поддршка на Министерството за образование и наука и Министерството за финансии, УКИМ во изминатите 3 години отвори 3 лекторати по македонски јазик: во Тирана (Албанија), Нитра (Словачка) и го возобнови најстариот лекторат во Неапол (Италија), со што бројката на лекторати се зголеми на 12.

По одржувањето на Летната школа, на 3 и 4 септември во Охрид се одржа и 53. Меѓународна научна конференција, организирани со поддршка на Министерството за култура и туризам, Државната лотарија, Општината Охрид и АД „Алкалоид“.

Елизабета Петровска

ZAUMPRIJEVODI

DELČEV ili DELCHEV?

TOŠEV ili TOSHEV?

Prijevod osobnih

dokumenata s

makedonskog jezika za

boravak i rad u RH,

uz transliteraciju

osobnih podataka

STALNI SUDSKI TUMAČI

engleski njemački arapski

makedonski srpski bosanski

Maksimirska cesta 40, Zagreb

Pon-Pet 09.00 -17.00 h

Mob: 095/5969-047 (WA, Viber)

Email: zaum.prijevodi@gmail.com

www.zaum-prijevodi.hr

ВКУСОВИТЕ НА МАКЕДОНИЈА

Солени мафини со сирење

мл масло, 1 прашок за печиво, 1 лажичка сол, 300 мл јогурт, 1 павлака од 180 мл (15% масленост), малку кисела вода, 200 г солено бело сирење, малку маргарин и сусам. Количината е за 24 мафини.

Подготовка: Прво се матат јајцата со сол. Потоа со постојано матење се додаваат маслото, јогуртот, павлаката и киселата вода. Кога течностите се

измешани, постепено се додаваат брашното и прашокот за печиво со постојано матење. На крај се додава иситнетото сирење и со лажица се меша додека сите состојки убаво да се соединат. Калапчињата за мафини се мачкаат со маргарин, се полнат со смесата (скоро до горе) и одозгора се става сусам. Се печат 15-20 минути во добро загреана рерна на 220 степени. Се служат за појадок или вечера.

Потребно е: 3 јајца, 200 г пченкарно и 200 г пченично брашно, 120

даваат маслото, јогуртот, павлаката и киселата вода. Кога течностите се

Јанија

Потребно е: 5 компири средна големина, 300 г јунешко месо, 3 моркови, 1 главица кромид, 1 домати, 3 чешниња лук, масло, сол, мелен црвен пипер и магдонос.

Подготовка: Зеленчукот се мие и сечка ситно, компирот и доматиот на коцки, а морковот на округли парчиња. Месото се сече на парчиња и се динста во подлабоко тенце-

ре додека не омекне и испари течноста. Се додаваат кромидот и морковот па кратко се динстаат. Потоа се додава компирот и се прелива со околу 1 литар вода да зоврие 5 до 10 минути, па се стават доматиот и лукот, малку сол, и се вари на тивко додека не омекне зеленчукот. На крајот во варивото се додаваат мелен црвен пипер и магдонос.

Колач со јаболка и вишни

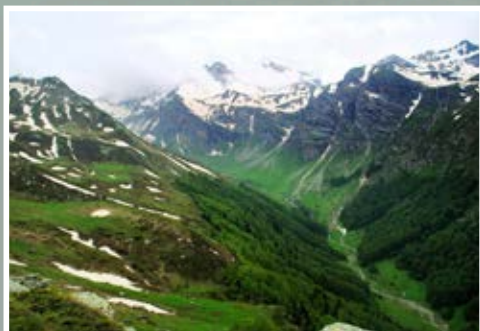
Потребно е: за пандишпан: 5 јајца, 2 чаши шеќер, 1 ванилин шеќер, 3 чаши брашно, 1 чаша млеко, 1 чаша масло, 2 лажици какао, 1 прашок за печиво, 150 г мелени оре-

ви и малку брусница; **за фил:** 1 кг рендани кисели јаболка, 300-400 г замрзнати вишни, 4-5 лажици шеќер, 100 г мелени ореви и 1 лажичка цимет по желба; **за прелив:** прав шеќер или топено чоколадо за готвење.

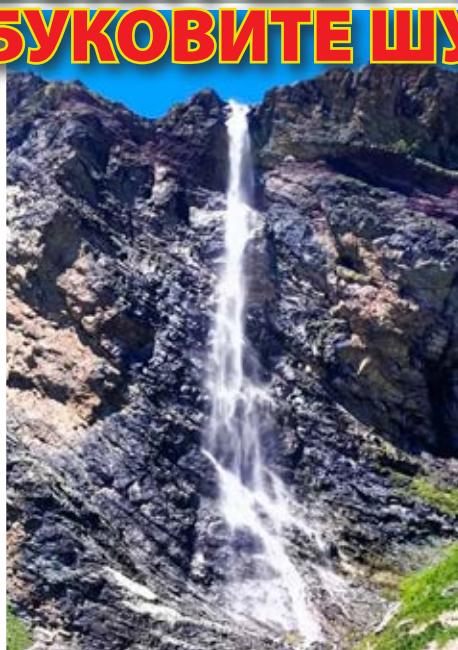
Подготовка: За пандишпанот со миксер се матат јајцата и шеќерот, а потоа се додаваат останатите продукти, еден по еден, со постојано рачно мешање за да се изедначи смесата. Половина од смесата се истура во подмачкан плех

бр. 36 и се пече во загреана рерна на 200 степени 10-тина минути да фати кора. Потоа се вади од рерната и врз неа се става филот од јаболка кој претходно се пропржува на тивок оган заедно со шеќерот и останатите продукти. Врз него се редат замрзнатите вишни. Над филот се става втората половина од смесата и повторно се враќа во рерна да се допече уште 20-25 минути на 200 степени. Печениот колач уште топол се прелива со прав шеќер или топено чоколадо.

Е. П.

ДЛАБОКА РЕКА – ОАЗА НА БУКОВИТЕ ШУМИ

Постојат многу предели во Македонија каде што природата ја покажува својата најчиста и најдива страна. Еден од нив е Длабока Река, хипнотизирачка убавина сместена во пазувите на величествената планина Кораб, каде што природата го пишува својот најубав ракопис. Скриена е во западниот дел на Македонија, во Националниот парк „Маврово“, како лева притока на Рибничка Река. Извира под високите врвови на Кораб и го пробива својот пат низ стрмните карпи и густите вековни букови шуми, образувајќи стрмна долина која претставува единствено место со алпска клима во Македонија. Тука времето не брза. Воздухот мириса на диви билки, а тишината ја прекинуваат само шумот на лисјата и жуборот на водата.

Буковите девствени шуми во долината на Длабока Река во 2021 година се прогласени за заштитено светско природно наследство од страна на УНЕСКО по-

ради нивната недопреност од човекот во последните 100 години, како дел од целината „Букови прашуми на Карпатите и други региони на Европа“. Високите стебла, испреплетени со папрати, мов и шумски цвеќиња, создаваат природна оаза во која сончевите зраци срамежливо се пробиваат низ крошните. Тоа е и живеалиште на бројни ретки растителни и животински видови, меѓу кои мечката, дивокозата, рисот, златниот орел и многу ендемични растенија.

Длабока Река ја красат три кањони и Корапскиот Водопад, највисок во Македонија и на Балканот, кој се јавува под врвот Мал Кораб. Со височина од околу 136 м, тој претставува вистински природен спектакл. Водата се спушта по стрмната карпа како бел свилен превез, создавајќи звук што истовремено смирува и восхитува. Најимпресивен е во пролет и почетокот на летото, кога снеговите од Кораб се топат и му ја даваат сета негова сила и раскош.

Планинарските патеки што водат низ недопрената природа до водопадот ја чуваат планината од заборавот. Секој чекор открива нов поглед кон Кораб – највисоката планина во Македонија, чиј врв Голем Кораб, со своите 2764 м надморска височина гордо се издига под облаците.

За името на планината постојат многу легенди, а една од нив раскажува дека кога било сè потопено на Земјата, Ноевата арка пловејќи по водата удирала во високите делови од планинскиот венец и ги кршела, но не успеала да го раздоби највисокиот врв и тука се задржала, па врвот го добил името Голем Кораб.

Длабока Река како еден од најпрашумските екосистеми во Европа претставува симбол на македонската природна ризница која треба да се чува и да се почитува чувството дека природата сè уште е господар на овој простор.

Елизабета Петровска